

ZBERATEL'® 2007

1

Ročník XIII.
Cena 55 Sk

ISSN 1335-8693

MESAČNÍK PRE ZBERATELOV • ODBORNÉ ČLÁNKY • INFORMÁCIE • INZERCIA



Nová slovenská pamätná zlatá minca (5 – 6)

Z PONUKY FIRMY ZBERATEL'

Pestrá paleta rôznych námetov aj terítorií
(40 – 42)



Výtvarný návrh na známku emisného radu Osobnosti



Rôzne podoby zimy na telefónnych kartách (14 – 15)



BELGICA '06 – inšpirácia nielen pre vystavovateľov (21)



Vianočná známka spoza oceána
Pečniansky les – jeho minulosť
a súčasnosť (Zberateľské state)



Španielske puzzle na telefónnych kartách (14 – 15)

Vážení čitatelia,

vraj trinásťka je šťastné číslo! To nám zišlo na um hneď, ako sme zalamovali obálku „jednotky“ ďalšieho ročníka nášho – vášho časopisu. Áno, otvárame už 13. rok jeho života, dostáva sa do pubertálneho veku, ale od vrtochov dospievania sa ho budeme snažiť uchrániť. Aj preto sa uskutočnilo jesenné zasadnutie redakčnej rady, kde odznelo viacero dobrých myšlienok ako časopis zatraktívniť, neustrnúť a nepodľahnúť stereotypu. Teda aby to obdobie dospievania prinieslo tvorivosť, pestrosť a zároveň odbornosť a objektivitu vyslovovaných myšlienok. Nechceme skĺznuť do roviny osobnej, ako sa to stalo v niektorých prípadoch v oblasti našej spoločnej záľuby.

K januárovému číslu Zberateľa

Pomaly doznieva sviatočné obdobie, veríme, že ste ho prežili v zdraví a v pohode, azda aj pri svojich koníčkoch. Redakčný ruch pred sviatkami vrcholil, keď sme okrem prvého čísla pripravovali aj sumár roka 2006 v podobe albumových listov a nášho špecializovaného katalógu s cieľom, aby sa čo najskôr objavili v ponuke.

Koniec roka patrí tradične aj našej známke, keď sa hodnotí celoročná tvorba výtvarníkov a rytcov a odovzdávajú sa ceny najlepším. Aj túto informáciu prinášame v tomto čísle.

Emisná činnosť Slovenskej pošty sa začne až vo februári, ved' treba načerpať nové sily. Pri pohľade na tohtoročný emisný plán nás však môže tešiť, že hlasy volajúce po vzkriesení oceľorytiny predsa len našli odozvu. Pri vhodne zvolenom námete a dobrom návrhu je taká realizácia viacnásobným víťazstvom. Hádam sa už rok 2004 nebude opakovať.

Aj v prvom tohtoročnom čísle pokračujeme vzdelávaním v numizmatike, keď autorka pani E. Minarovičová približuje vonkajšiu stránku mincí. O vývoji našej známkovej tvorby a prínose slovenských umelcov deviatou časťou pokračuje A. Paulinyová.

M. Jobek v 105. Malom okienku telekartistu informuje o treťom mobilnom operátorovi. J. Solava pokračuje o zvieratách v službách človeka, A. Urminský nám približuje Piešťany počas I. svetovej vojny, D. Evinic píše o fiškálnych celinách. M. Bachratý oživuje silvestrovský poštársky príbeh, o premenách Pečnianskeho lesa na pravom brehu Dunaja v Zberateľských státiach píše V. Kučera. Informujeme tiež o rôznych filatelistických akciách, prinášame inzerciu a oznamy o zberateľských stretnutiach a tradičnú pestrú ponuku.

Ďakujeme za všetky vaše vianočné a novoročné želania, nás potešij najmä to, ak časopis bude naďalej vašim verným spoločníkom.

Vaša redakcia

ZBERATEL'®

Ročník XIII. - 2007 • Číslo 1 • Cena 55 Sk

Z OBSAHU / CONTENTS / INHALTS

- **Z noviniek našich susedov** / Some new items of our neighbours / Aus Neuigkeiten unserer Nachbarn (7-9)
- **E. Minarovičová: Malá škola numizmatiky (13)** – Všeobecne o vonkajšej stránke mince / Short course of numismatics – Generally about outer side of a coin / Grundschrift der Numismatik – Über das Münzenseiten in allgemein (10-12)
- **M. Jobek: Malé okienko telekartistu (105)** / Short column of a phonocard collector / Kurz über den Telephonkarten (13-15)
- **D. Evinic: Fiškálne celiny** / Fiscal stationaries / Fiskale Ganzsachen (16-18)
- **IBM: Poznáte Postogram?** / Do you know Postogram? / Kennen sie den Postogram? / (20-21)
- **I. Lužák: Chorvát Nikola Tesla** / Nicola Tesla from Croatia / Nikola Tesla aus Kroatien (22)
- **J. Solava: Zvieratá v službách človeka – Jastrab veľký** / Animals serving people – Hawk / Tiere im Dienst der Menschen – Habicht (23)
- **A. Paulinyová: Známká a známková grafika (9)** / Postage stamp and stamp graphics / Briefmarken und Entwurf von Briefmarken (24-26)
- **M. Bachratý: Poštársky silvestrovský príbeh** / Postman's story of New Year's Eve / Briefträgerssilvestersgeschichte (28-29)
- **A. Urminský: Piešťany v čase I. svetovej vojny v zrkadle pohľadníc** / Town of Piešťany during World War I on picture postcards / Ansichtskarten von Piešťany während der ersten Weltkrieg / (30-32)
- **V. Kučera: Z potuliek po Pečnianskom lese** / From wanderings through Pečniansky forest / Wanderungen durch Pečniansky Wald / Supplement Collectors' articles 23 / (Príloha Zberateľské state č. 23)

ZBERATEĽ[®]

Mesačník pre filatelistov, numizmatikov, filokartistov, zberateľov telefónnych kariet a iných predmetov zberateľského záujmu

■ **Vydavateľ:** Anton Kulhánek ml., Bratislava. Registračné číslo časopisu: MK 1188 / 95 zo dňa 1. 2. 1995 | ISSN 1335-8693

■ **Adresa redakcie:** ZBERATEĽ, Račianska 17, 831 02 Bratislava, ☎ 02/44 250 149, e-mail: zberatel.redakcia@chello.sk.

■ **Redakčná rada:** RNDr. Milan Antala, dr. Ondrej Földes, Ing. Marian Jobek, Ing. Miroslav Gerec, PhDr. Elena Minarovičová (predsedníčka), Mgr. Antónia Paulinyová, RNDr. Michal Zika a dr. Severín Zrubec (čestný predseda).

■ **Redakcia:** Ing. Peter Malík, PhD. - šéfredaktor, Anton Kulhánek - člen redakcie, Martina Đurkáčová - grafická úprava, RNDr. Milan Antala - jazyková úprava, Mgr. Pavol Ondráška - preklad do angličtiny.

■ **Cena a predplatné:** Cena za jeden výtlačok 55 Sk. Pri odbere 11 ks a viac vydavateľ poskytuje 20% zľavu. Celoročné predplatné na rok 2006 (vrátane poštovného): Pre abonentov zo Slovenskej republiky 550 Sk, pre abonentov z Českej republiky 982 Sk (785 Kč), pre abonentov z ostatnej Európy 1165 Sk (32 €), pre abonentov zo zámorských krajín 1490 Sk (53 USD).

■ **Zasielanie príspevkov a inzerátov:** Články napísané strojom, na počítači (PC formát WORD) zasielané elektronickou poštou, na počítačových disketách alebo na CD. Obrázové podklady na ilustráciu formou zapožičania originálov na základe dohody, elektronickou cestou naskenovaných obrázkov (formát BMP, JPG alebo TIF, min. 300 dpi) alebo zaslaním kvalitnej reprodukcie.

Redakcia si vyhradzuje právo uverejniť aj príspevky, s ktorých obsahom sa nestotožňuje. Nevyžiadané rukopisy redakcia nevracia.

■ **Tlač:** Tlačiareň KOMPRINT, Borinská 8, 841 03 Bratislava 47, ☎ 02/6446 2403, fax: 02/6446 2404, e-mail: komprint@mail.eurotel.sk, www.komprint.com

■ Číslo 1/2007:

Redakčná uzávierka 18. decembra 2006
Do tlače zadané 22. decembra 2006
Dátum vydania 29. decembra 2006

INFORMÁCIE O SLUŽBÁCH ZBERATEĽA

INZERÁTY

Cena jedného aj začatého riadku inzerátu je 25 Sk. Za zvýraznenie rámečkom účtujeme príplatok 35 Sk. Na trikrát opakovaný inzerát poskytujeme zľavu 30%. Abonentí časopisu majú v každom čísle prvých 5 riadkov inzerátu zdarma. Úhradu inzerátu, resp. potvrdenku o úhrade treba zaslať na adresu redakcie najneskôr so znením inzerátu. V záujme uverejnenia presného znenia inzerátov žiadame ich písať na stroji (počítači) alebo čitateľne paličkovým písmom. Za obsah zodpovedá podávateľ, inzeráty vecne neupravujeme a uverejňujeme ich v došlom poradí.

KOMERČNÉ INZERÁTY A REKLAMY

Cenu za uverejnenie plošných komerčných inzerátov a reklám na vnútorných čiernobielych stranách podľa dodaných predlôh účtujeme podľa požadovanej veľkosti plochy:

Celá strana A5 (128 x 180 mm)	3 200 Sk
Polovica strany A5 (128 x 90 mm)	1 900 Sk
Štvrtina strany A5 (64 x 90 mm)	1 000 Sk
Jedna osmina strany A5 (64 x 45 mm)	550 Sk

Pokiaľ nie je dohodnuté inak, redakcia si vyhradzuje právo rozhodnúť o mieste uverejnenia reklamy v časopise. Grafickú úpravu reklám, uverejnenie reklám na farebnej strane a iné neštandardné požiadavky, účtujeme podľa osobitného sadzovníka alebo na základe dohody.

OZNAMY O PODUJATIACH

Informácie nekomerčného charakteru o výmenných schôdkach, burzách a zberateľských stretnutiach sú uverejňované bezplatne.

PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

V tejto rubrike ponúkajú materiál možno zakúpiť v predajni ZBERATEĽ, Račianske myto 1/D, 831 02 Bratislava, ☎ 0911 250149, e-mail: zberatel@chello.sk, v dňoch pondelok až piatok od 10.00 do 18.00 hod. Ponúkaný materiál možno objednať aj písomne, prípadne telefonicky. K cenám firma účtuje poštovné a balné. Ceny ponúkaných materiálov platia (pokiaľ nie je uvedené inak) vždy len do vydania ďalšieho čísla časopisu Zberateľ. Všetkým abonentom časopisu firma poskytuje na ponúkaný tovar zľavu vo výške 5 %.

PLATBY ZO ZAHRANIČIA

za predplatné časopisu Zberateľ a za objednaný materiál

- z Českej republiky: na účet Anton Kulhánek, číslo účtu 147 1883 123/0800, Česká spořitelna, pobočka Trutnov, do správy pre prijímateľa uveďte meno a druh platby

- z ostatných štátov Európy a Zámoria: na účet Anton Kulhánek-Zberateľ, číslo účtu 0170170280/0900,

Slovenská sporiteľňa, a. s., Bratislava,

IBAN: SK66 0900 0000 0001 70170280

BIC: GIBASK BX

PLATBY V SLOVENSKEJ REPUBLIKE

za predplatné časopisu Zberateľ a za objednaný materiál

- peňažnou poukázkou typu H v hotovosti na adresu predajne Zberateľ, Račianske myto 1/D, 831 02 Bratislava,

- peňažnou poukázkou typu U v hotovosti na účet číslo: 0170170280/0900; vo variabilnom symbole uveďte číslo zo spravidelného listu k zasielanému tovaru,

- prevodom z účtu na náš účet č. 0170170280/0900; v správe pre prijímateľa uveďte predmet platby, v prípade predplatného uveďte adresu, na ktorú máme časopis poslať.

Redakcia Zberateľa je na pôvodnej adrese Račianska 17,

☎ 02/44 250 149, e-mail zberatel.redakcia@chello.sk

návšteva redakcie v utorko 10.30 – 12.00 hod., 13.30 – 16.00 hod.

Iný termín po dohode.



NOVÉ SLOVENSKE POŠTOVÉ ZNÁMKY A INÉ ZBERATELSKÉ MATERIÁLY

■ NL: Deň poštovej známky – Jozef Cincík

Slovenská pošta, a. s., vydala 24. 11. 2006 nálepny list k známke „Deň poštovej známky – Jozef Cincík“.

Na nálepnom liste dominujú symbolické kresby známk s naznačenou perforáciou a fragmenty známk. V diagonále je nápis Deň poštovej známky a pod ním meno Jozef Cincík. Na spodnej časti listu je motív zo známky Poštový kongres, ktorú J. Cincík navrhol v roku 1942 a motív zo známky Pred ohnivým drakom, ktorú vytvoril v roku 1944. Na ľavej strane v strede je nalepená známka opečiatkovaná pečiatkou z FDC s domicilom Martin.



Autorom výtvarného návrhu nálepneho listu je akad. mal. Peter Augustovič.

Nálepny list ofsetom vytlačila tlačiareň KNIHTLAČ, Zohor.

■ PL: Deň slovenskej poštovej známky a filatelie

Slovenská pošta, a. s., vydala 18. 12. 2006 príležitostný poštový lístok s natlačenou známkou „Doprava na Dunaji“ nominálnej hodnoty 10 Sk a prítlačovým

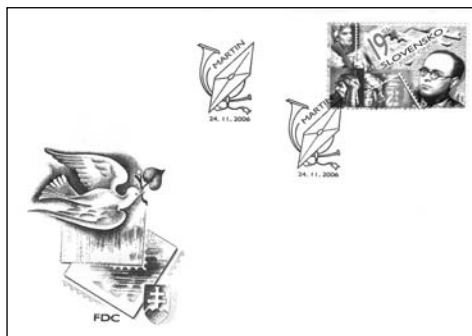


motívom, nápisom Deň slovenskej poštovej známky a filatelie a dátumom 18. 12. 2006.

Prítlačový motív tvoria fragmenty známky z emisie Kniežatá (1944) podľa návrhu J. Cincíka. Autorom prítlačového motívu je akad. mal. Peter Augustovič.

Poštový lístok na bielom ofsetovom papieri gramáže 160 g/m² ofsetovou technikou vytlačila tlačiareň PROMPT, tlačiareň cenín, a. s., Bratislava.

Zaujímavosťou v týchto súvislostiach je skutočnosť, že nálepny list a poštový lístok majú rozdielne nápisy, hoci boli vydané k rovnakej príležitosti. Akcia poriadaná k tomuto dňu mala tiež iný názov...



■ Deň slovenskej poštovej známky

Pri príležitosti Dňa slovenskej poštovej známky sa 18. decembra 2006 v priestoroch Slovenskej pošty konalo slávnostné zhromaždenie, na ktorom sa zúčastnili zástupcovia Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií

SR, Slovenskej pošty, a. s., Pofisu a Zväzu slovenských filatelistov, autori poštových známok a ďalší pozvaní hostia.

Na zhromaždení bola slávnostne vyhodnotená aj známková tvorba za rok 2006, za ktorú sa každoročne udeľuje Cena ministra dopravy, pôšt a telekomunikácií v troch kategóriách:

1. Najkrajšia známka roka
2. Najlepší výtvarný návrh
3. Najlepšia rytna

Za známkovú tvorbu v roku 2006 minister dopravy, pôšt a telekomunikácií osobne odovzdal cenu v jednotlivých kategóriách:

1. Ako **najkrajšia známka** roka bola vyhodnotená známka **Geologická lokalita – Šomoška**, autor akad. mal. Karol Felix, autor rytiny František Horniak.



2. Ako **najlepší výtvarný návrh** bol vyhodnotený návrh známky **Veľká noc – sviatky jari**, ktorého autorom je akad. maliar Vladimír Machaj.



3. Ako **najlepšia rytna** bola vyhodnotená rytna známky emisného radu Umenie,



Dezider Milly:
Krivý jarok.
Autor grafickej úpravy a rytiny známky je František Horniak.

(spracoval -
pem-)

EMISNÝ PLÁN SLOVENSKÝCH POŠTOVÝCH ZNÁMOK NA ROK 2007

Číslo	Dátum vyd.	Názov emisie	Druh	Nom. hod.	Rožmery	Počet zn./TL	Druh TL	Tlač
1.	7. 2. 2007	Osobnosti - Terézia Vansová	P	19	27x34	50	TL	O
2.	7. 2. 2007	Mestá - Modra	V	14	23x26	100	TL	O
3.	14. 2. 2007	Blahoprajná známka - Kytica	V	T 2 50 g	23x26	100	TL	O
4.	15. 3. 2007	Veľká noc - V. Hložník	V	14	27x34	50	TL	O
5.	21. 3. 2007	Športová známka - Tenis	P	16	27x34	50	TL	O
6.	18. 4. 2007	Ochrana prírody - Slovenský čuvač	P	31	44,4x30,5	1+1	H	OTp/O
7.	18. 4. 2007	Ochrana prírody - Slovenský kopov	P	31	44,4x30,5			
8.	2. 5. 2007	Europa - Sto rokov skautingu	P	18	44x27	10	UTL	O
9.	23. 5. 2007	Sto rokov slovenskej ligy v Amerike	P	22	27x34	50	TL	O
10.	30. 5. 2007	Známka deťom - Janko Hraško	V	10	27x34	50	TL	O
11.	6. 6. 2007	Krásy našej vlasti - Kláštor Jasov	P	30	26,5x44	50	TL	OTr/HT
12.	6. 6. 2007	Krásy našej vlasti - Kláštor Hronský Beňadik	P	34	26,5x44	50	TL	OTr/HT
13.	27. 6. 2007	Bienále ilustrácií Bratislava	P	25	27x34	50	TL	O
14.	27. 6. 2007	Bratislavský hrad	P	37	44,4x30,5	1	H	OTp/O
15.	24. 8. 2007	Spoločné vydanie so San Marinom	P	21	44,4x30,5	4+4	UTL	OTp/O
16.	24. 8. 2007	Spoločné vydanie so San Marinom	P	21	44,4x30,5			
17.	5. 9. 2007	Technické pamiatky - Most Kráľová pri Senci	P	29	38x38	35	TL	OTr/HT
18.	22. 9. 2007	Klenotnica múzeí - Nitriansky evanjeliár	P	15	26,5x44	50	TL	OTr/HT
19.	17. 10. 2007	Umenie - Ján Želibský	P	33	55x45	4	UTL	OTp
20.	17. 10. 2007	Umenie - F.X. Palko	P	33	45x55	4	UTL	OTp
21.	26. 10. 2007	Osobnosti - Seton Watson	P	24	27x34	50	TL	O
22.	14. 11. 2007	Vianoce 2007 - Vianočný stromček	P	10	34x27	50	TL	O
23.	28. 11. 2007	Deň poštovej známky - Poľná pošta	P	28	42x28+K	30+K	TL	O

OTr - rotačná ocelotlač
OTp - ocelotlač z plochých dosiek
HT - hlbkotlač

H - háreček
TL - tlačový list
UTL - upravený tlačový list

O - ofset
K - kupón
Rozmery známok [mm] sú vrátane perforácie

P - príležitostná
V - výplatná

NOVÉ MINCE

■ Nová pamätná zlatá minca

Národná banka Slovenska vydala 21. novembra 2006 v náklade 4 000 ks vo vyhotovení proof pamätnú zlatú mincu **venovanú veľkomoravskému panovníkovi Mojmirovi II.** Priemer mince je 26 mm, jej hmotnosť 9,5 g a zložená je z 900/1000 zlata, 75/1000 striebra a 25/1000 medi.

Autor návrhu je Miroslav Rona, mincu vyryl Dalibor Schmidt a vyrobila ju Mincovňa Kremnica.

Na líci mince je v hornej časti zobrazený Kostol svätej Margity Antiochijskej v Kopčanoch s náušnicami z obdobia Veľkomoravskej ríše po stranách. V spodnej časti vľavo a vpravo je názov štátu SLOVENSKÁ REPUBLIKA, v strede je štátny znak, pod ním letopočet razby 2006 a nad ním v dvoch riadkoch nominálna hodnota mince Sk 5000. Inicialky mena a priezviska autora výtvarného návrhu mince Miroslava Ronaia MR sú



vedľa náušnice pri pravom okraji a značka Mincovne Kremnica MK je vedľa náušnice pri ľavom okraji mince.

Na rube mince je fiktívny portrét Mojmir II., pod ním je na štylizovanom pozadí rukoväť meča. Vľavo od portrétu je náušnica a časti dvoch mečov, vpravo ozdoba

konského postroja. V spodnej časti vľavo je nápis VEĽKOMORAVSKÉ KNIEŽA a vpravo MOJMÍR II. Pri pravom hornom okraji sú letopočty 894 • 906, označujúce obdobie, v ktorom Mojmir II. vládol.

Mojmir II., starší z dvoch historicky doložených synov veľkomoravského panovníka Svätopluka I., sa narodil po roku 871 a veľkomoravským kniežatom sa stal po otcovej smrti roku 894.

Svätoplukovi synovia Mojmir II. a Svätopluk II., na rozdiel od tretieho syna Predslava, boli pomerne známe osobnosti vtedajšej Európy. Všetci traja spolu vystupujú len v známej povesti o Svätoplukových prútoch, ktorú v 10. storočí zaznamenal byzantský cisár Konštantín v diele O spravovaní ríše. Podľa nej Svätopluk I. svojich troch synov na smrteľnej posteli nabádal k jednote pri spravovaní krajiny. Synovia však jeho odkaz nedodržali a vzájomnými rozbrojmi sa pričínili o rozpad Veľkej Moravy.

Keď mladý panovník Mojmir II. zasadol na veľkokniežací stolec, nevedel udržať rozsiahlu ríšu a postupne stratil viaceré územia. Hneď v prvom roku svojho panovania uzavrel mier s Bavormi a vzdal sa Panónskeho kniežatstva v južnom Zadunajsku. Už v roku 895 sa od jeho ríše odtrhli Česi a uzavreli proti nemu spojenectvo s Bavormi. Ich príklad nasledovali aj poľabskí Srbi, ktorí neskôr uznali zvrchovanosť Východofranskej ríše. V roku 896 sa ako spojenci vo veľkomoravskom Potisí usídlili Maďari.

Krajinu poškodzovali spory Mojmir s bratom Sväto-



plukom II., ktorého podporovali Bavori. Vojenská konfrontácia sa skončila v roku 899 víťazstvom Mojmirá, prispela však k jeho vojenskému oslabeniu. Úspechom bol príchod pápežských legátov, ktorí vysvätili nového moravského arcibiskupa a troch biskupov. Vlastná cirkevná jurisdikcia podporovala panovníka. Po príchode ďalších Maďarov do Potisia sa skončilo ich spojenectvo



s Moravanmi a v roku 900 na Veľkú Moravu zaútočili. Mojmir zanechal spory s Bavori a v roku 901 s nimi uzavrel protimaďarské spojenectvo. Silný maďarský útok v roku 906 však veľkomoravský štát rozvrátil. Je pravdepodobné, že Mojmir II., posledný veľkomoravský panovník, zahynul pri obrane krajiny okolo roku 906.

Nitrianske kniežatstvo a Veľká Morava však zostali symbolmi bohatej minulosti starých Slovákov a z ich kultúrneho odkazu čerpajú celé generácie.

Kostol svätej Margity Antiochijskej, ktorý je zobrazený na averznej strane mince, je jediným v hmote takmer kompletne zachovaným veľkomoravským kostolom. Je unikátnym dokladom a dôkazom kresťanských kultúr-



nych tradícií formujúcich stredoeurópsky región. Kostol stojí v západnej časti slovenskej obce Kopčany pri rieke Morave. Od roku 1994 boli na ňom vykonané viaceré archeologické výskumy, ktoré priniesli nové poznatky o vývoji tohto objektu, dovtedy považovaného za barokovú kaplnku. Bol súčasťou slovenského hradiska, nachádzajúceho sa v ranom stredoveku na viacerých ostrovoch v oblasti dnešných moravských Mikulčíc a z hľadiska historického kontextu ho možno označiť za 13. kostol mikulčickej sídliskovej aglomerácie.

(podľa námetov NBS -pem-)

Najkrajšia slovenská poštová známka a príležitostná pečiatka roka 2006

Zväz slovenských filatelistov a Slovenská pošta, a. s., v spolupráci s redakciami časopisov Zberateľ, Filatelie a Poštové zvesti a redakciou Spravodajcu ZSF vyhlasujú verejnú anketu o najkrajšiu slovenskú poštovú známku a najkrajšiu príležitostnú pečiatku vydanú v roku 2006. Už 14. ročník ankety, tak ako aj po uplynulých rokoch, je organizovaný s cieľom spoznať ohlas súčasnej známkovej tvorby vo filatelickej verejnosti doma i v zahraničí a súčasne získať podnety a námety na nové slovenské poštové známky.

Účastníci ankety majú odpovedať aspoň na jednu z troch anketových otázok.

1. Ktorú slovenskú poštovú známku vydanú v roku 2006 považujete za najkrajšiu?
2. Ktorú príležitostnú pečiatku používanú v roku 2006 považujete za najkrajšiu?
3. Aký námet navrhujete spracovať na slovenských známkach v budúcich rokoch?

Na každú otázku uveďte iba jednu odpoveď. Vaše vyjadrenie posielajte na poštovom lístku s uvedením vlastnej čitateľnej adresy a podpisu na adresu

**Zväz slovenských filatelistov, Radlinského 9, 812 11 Bratislava 1,
najneskôr do 31. marca 2007.**

Odpovede na otázky ankety pošlite na jednom lístku a označte ho heslom ANKETA 2006. Každý účastník ankety, ktorý odpovie aspoň na jednu z uvedených otázok, dostane od Slovenskej pošty, a. s., poštový lístok s prílohou najkrajšej známky r. 2006 a bude zaradený do žrebovania o vecné ceny. Vydané známky a používané pečiatky boli priebežne reprodukované v časopise Zberateľ, v Spravodajcovi ZSF, alebo ich nájdete na stránkach POFIS Slovenskej pošty, a. s., www.pofis.sk. V ankete uveďte katalógové číslo známky, názov emisie, pri pečiatke názov, dátum a poštu, kde sa pečiatka používala.

Ing. Július Jantoš, tajomník ZSF

Z NOVINIEK NAŠICH SUSEDOV

Česká republika

Česká pošta vydala 1. 12. 2006 výpliatnú známku nominálnej hodnoty 7,50 Kč propagujúcu **Svetovú výstavu poštových známok PRAHA 2008** (12. – 14. septembra 2008). Námetom známky podľa výtvarného návrhu J. Solperu je logo výstavy. Znáмка rozmerov 19 x 23 mm bola vytlačená ofsetom na tlačových listoch po 100 ks známok. Kat. č. je 0498.



Rakúsko

Staré Rakúsko – 750 rokov mesta Lvov (Lemberg)

Lvov (nem. Lemberg) je hlavné mesto rovnomenného územia s 2,6 miliónmi obyvateľov na ploche 21 800 km². V samotnom meste žije 830 000 obyvateľov. Ako prvý „diamant“ východnej Európy pripomína múzeum pod holým nebom, v ktorom sa nachádza 2 000 historických, architektonických a kultúrnych pamiatok. Mesto založilo v roku 1256 knieža Danilo Haličskij a pomenoval ho po svojom synovi Levovi. Mesto sa rýchlo stalo obchodným aj kultúrnym centrom oblasti. Geografická poloha a prírodné bohatstvo lákali mnohé cudzie národy ovládnuť ho. V priebehu storočí tam priniesli svoju kultúru, tradície a náboženstvo Tataři, Nemci, Maďari, Poliáci, Lotyšši,



Rakúšaniam aj Švédii. Preto sú tu stavby so stopami gotiky, baroka, renesancie, ale aj románskeho štýlu, rokoka a empíru.

Staré mesto je predovšetkým historické námestie na približne štvorcovej ploche 142 x 129 m ako centrum

spoločenského, hospodárskeho a kultúrneho života. Tu sa nachádzajú radnica, paláce a domy významných mešťanov. Námestie bolo svedkom aj dôležitých premien mesta. Erb mesta tvorí mestská brána s hlavou leva. Brána mesta je otvorená ako znak pohostinnosti jeho obyvateľov a pred neželanými návštevníkmi ju symbolicky chráni lev.

Dnes je mesto Lvov pokladnica národných ideí a kultúry, priemyselnej, vedeckej a kultúrnej centrum západnej Ukrajiny.

Znáмку nominálnej hodnoty 55 centov rakúska pošta vydala 1. 12. 2006 a v náklade 1 mil. 200 tis. kusov ju ocelotlačou v kombinácii s hĺbkotlačou vytlačila rakúska štátna tlačiareň.

Legendy Formuly 1 – Michael Schumacher

Michael Schumacher (nar. 3. januára 1969), krátko po svojom 90. víťazstve Grand Prix v Monze, oznámil skončenie svojej aktívnej pretekárskej činnosti.

Možno ho označiť aj ako nekorunovaného kráľa Formuly 1. Sedemnásobný majster sveta, z toho v rokoch 2000 – 2004 päťkrát za sebou, sa takto stal najúspešnejším pretekárom všetkých čias.

Už veľmi skoro sa M. Schumacher začal venovať motoristickému športu. Ako 18-ročný odštartoval svoju pretekársku kariéru v rôznych triedach a začal zbierať skúsenosti, ktoré využil v najvyššej – vo Formule 1, v ktorej vystúpil až na jej samotný vrchol.

Aj po skončení aktívneho pretekania sa však bude aj naďalej venovať tomuto športu. Talianska stajňa Ferrari, s ktorou sú spojené jeho najväčšie úspechy, má záujem o jeho skúsenosti a bude pôsobiť ako jej poradca.

Znáмку nominálnej hodnoty 75 centov v náklade 700 000 kusov ofsetom vytlačila tlačiareň Joh. Enschedé Stamps B.V. a rakúska pošta ju vydala 4. decembra 2006.



100 rokov Zväzu obchodníkov so známami

Už vyše 166 rokov sú na svete poštové známky, asi 160 rokov sa zbierajú a s nimi obchoduje, približne 140 rokov pôsobia rôzne filatelistické spolky a 120 rokov má zväz filatelistických obchodníkov. Rakúsky Zväz filatelis-



tických obchodníkov v roku 2006 oslávil svoje 100. výročie, keď v roku 1906 sedem viedenských obchodníkov so známami založilo tento spolok. Už v roku 1914 mal zväz vyše 60 členov.

Výstavy známok v rokoch 1924 a 1933 (WIPA) spôsobili zvý-

šený záujem o filateliiu a v roku 1936 sa zmenil aj názov spolku obchodníkov. V roku 1945 sa zväz opäť zaktivoval, v roku 1952 bola založená medzinárodná organizácia obchodníkov so známami IFSDA (International Federation of Stamp Dealers Associations). Zväz obchodníkov sa zúčastoval aj na organizácii svetových výstav vo Viedni.

Od roku 1992 vo Viedni každoročne začiatkom decembra organizovaná burza známok a mincí pod názvom NUMIPHIL viedla aj k zmene názvu zväzu na Rakúsky zväz obchodníkov so známami a mincami (Ö.B.M.H.V.).

Rakúska pošta pri príležitosti konania burzy (8. – 9. 12. 2006) vydala 8. 12. 2006 známku nominálnej hodnoty 55 centov v náklade 500 000 kusov, ktorá nesie motív patróna obchodu a zároveň zobrazuje najzaujímavejšiu rakúsku známku, 6 kr. oranžového Merkúra, ktorý oslávil 150. výročie svojho vydania.

Novoročný koncert 2007 – Zubin Mehta

Rakúska pošta pokračuje v tradícii vydávania známok zobrazujúcich dirigentov populárnych viedenských Novoročných koncertov v deň ich konania. Zubin Mehta, dirigent novoročného koncertu 2007 Viedenských filharmonikov



(nar. 1936, Bombaj), vyrastal v rodine koncertného majstra, keď jeho otec, ktorý mu poskytol prvé hudobné vzdelanie, bol zakladateľom Bombajského symfonického orchestra. Po dvoch semestroch medicíny sa plne orientoval na hudbu.

Ako 18-ročný prišiel na Hudobnú akadémiu do Viedne a študoval hru na klavíri a kompozíciu. Odraslym

mostíkom koncertného dirigovania sa stalo jeho víťazstvo v medzinárodnej súťaži v roku 1958 v Liverpoole. Striedavo stál potom za pulom Viedenských a Berlínskych filharmonikov. Vzbudil pozornosť aj Charlesa Müncha, dirigenta Bostonského symfonického orchestra, ktorý podporil Mehtovu kariéru v Novom svete. V New Yorku pôsobil 13 rokov ako hudobný riaditeľ, ďalej pôsobil pri symfonických orchestroch v Montreali, Philadelphii a v Los Angeles. Ako operný dirigent debutoval ako 28-ročný v Melbourne. Angažmán s Izraelským filharmonickým orchestrom, s ktorým absolvoval okolo 2 000 vystúpení, mu prinieslo aj Cenu mieru a tolerancie, udelenú Organizáciou Spojených národov.

Pôsobil na najznámejších operných scénach sveta, dirigoval operné predstavenie Turandot v Zakázanom meste v Pekingu. Naposledy osem rokov pôsobil ako hudobný riaditeľ bavorskej Štátnej opery. Novoročný koncert vo Viedni dirigoval štvrtý raz.

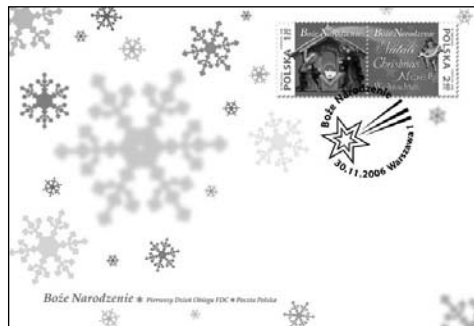
Znáмка nominálnej hodnoty 0,75 eura bola vytlačená hĺbkotlačou v náklade 500 000 kusov a vydaná 1. januára 2007.

Polsko

K Vianociam Poľská pošta vydala 30. novembra 2006 dve známky. Prvá (nominálna hodnota 1,30 zł.) znázorňuje Božie narodenie, druhá (nominálna hodnota 2,40 zł.) slovo Vianoce uvádza v piatich jazykoch ako symbol sviatkov, ktoré podobným, ale aj rôznym spôsobom slávi tretina populácie na Zemi.



Za obdobie Vianoc sa považuje čas od poslednej



adventnej nedele po 20. noc, teda do 6. januára. V mnohých krajinách sa počas vianočného obdobia zapalujú adventné sviečky, posielajú želania priateľom a známym a v deň Božieho narodenia pri slávnostnej večeri, ktorá je prejavom tradičných zvykov, sa najbližší vzájomne obdarúvajú darčekom.

Známká 1,30 zl. bola vydaná v náklade 30 mil. kusov, známka 2,40 zl. v náklade 4,4 mil. kusov a vytlačené boli rotačnou hlbkotlačou. Súčasťou emisie je aj obálka prvého dňa vydania.

Maďarsko

Maďarská pošta vydala 13. novembra 2006 hárček venovaný **50. výročiu XVI. letných olympijských hier**, ktoré sa v roku 1956 konali v austrálskom Melbourne od 22. novembra do 8. decembra.



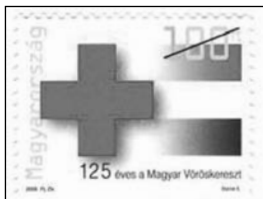
Zaujímavosťou hárčeka je, že v svetle UV lampy vidieť mená maďarských zlatých, strieborných a bronzových medailistov. Na známke nominálnej hodnoty 500 Ft dominuje olympijský víťaz v boxe László Papp.

Hárček rozmerov 100 x 65 mm v náklade 120 000 kusov ofsetom vytlačila tlačiareň Pénzjegynyomda Zrt. Súčasťou emisie je aj FDC.

Maďarská pošta vydala 24. novembra 2006 príležitostnú známku nominálnej hodnoty 100 Ft pripomínajúcu **125. výročie založenia Maďarského Červeného kríža**. Jeho vznik sa datuje na 16. mája 1881. Od roku 1919 je Maďarský Červený kríž členom Medzinárodnej federácie Červeného kríža a Červeného polmesiaca (IFRC).

Na známke je oficiálne logo organizácie venované tomuto výročiu.

(rubriku spracoval -pem-)



PREHLAD PRÍLEŽITOSTNÝCH PEČIATOK november - december 2006

dátum, domicil, text pečiatky, autor, farba



- 24. 11. 2006 Rajecká Lesná: **VIANOČNÁ POŠTA** • Miro Balog • modrá
- 2. 12. 2006 Spišská Nová Ves 1: **HORSKÁ SLUŽBA - SLOVENSKÝ RAJ - 50 ROKOV** • Marián Kellner • čierna



- 8. – 9. 12. 2006 Slovenská pošta: **NUMIPHIL 2006 (kašet)** • čierna
- 10. 12. 2006 Močenok: **ODHALENIE A POSVÄTENIE PRVEJ SOCHY SV. GORAZDA NA SLOVENSKU** • Peter Lehnický, Jozef Kútňy • čierna



- 18. 12. 2006 Bratislava 1: **DEŇ SLOVENSKEJ POŠTOVEJ ZNÁMKY A FILATELIE** • Peter Augustovič • čierna
- 26. 12. 2006 Trnava 1: **175 ROKOV OD OTVORENIA BUDOVY DIVADLA** • Ján Zavarský • čierna



MALÁ ŠKOLA NUMIZMATIKY (13)

PRE MLADÝCH AJ SKŔOR NARODENÝCH

Elena Minarovičová

V našej prechádzke storočiami histórie a vývoja platiidiel sme sa od vzniku najstarších mincí postupne dostali až do 10. storočia, do obdobia Veľkomoravskej ríše. Dnes, a možno aj v nasledujúcich pokračovaniach Malej školy numizmatiky si všimneme mincu všeobecne - z jej vonkajšej stránky. To znamená, že na minci postupne opíšem všetko, čo je na nej vidieť.

Hlavnou súčasťou vonkajších znakov mince je **mincový obraz**, ktorý je umiestnený na ploche, ktorej sa odborné hovorí **mincové pole**. Od počiatku vzniku mincí sú vyobrazenia na nich symbolom, znakom vydavateľa. Bohatstvo a rôznorodosť námetov a vyobrazení od najstarších mincí až po súčasné je neobyčajne pestré. Rytci čerpali z najrozličnejších predstáv - od personifikácií božstiev a vyobrazení bohov, cez symboly a erby, až po mincových portrétov panovníkov a iných obrazov. Tematika obrazov na minciach súvisela s rastlinnou i zvieracou ríšou, operala sa o historické a vojenské udalosti, ako boli napr. víťazstvá alebo porážky, dokumentovali historické výjavy, významné výročia a podobne.



Opis a skratky na averze rímskej mince

Líce mince (averz) a rub (reverz)

Niekomu sa bude zdať zbytočné o takejto samozrejmosti vôbec hovoriť. Ale na minciach nie je vždy jasné - čo je lícom a čo rubom.

Mince sú predovšetkým **dvojstranné**. V takomto prípade hovoríme o líčnej strane - líci (averz) a rubovej strane - rube (reverz). V zásade sa numizmatici riadia pravidlom, že **lícom je tá strana, ktorá nesie označenie štátu**, ktorý mincu vydáva. To znamená, že vo väčšine prípadov určuje líce (averz) výsoštný znak štátu, ktorý mincu vydal, a tiež to môže byť podoba panovníka alebo začiatok opisu. Na portrétnych minciach býva vždy strana s portrétom lícom, ale spoľahlivé to nie je. Tiež sa nemožno riadiť pravidlom, že väčšinou býva udávaná nominálna hodnota mince na rube, sú však i opačné prípady. A tak často ostáva iba logická úvaha. Pokračovanie opisu, znak panovníka alebo symbolický obraz, prípadne s označením hodnoty mince, sa potom nachádzajú na rube (reverz). Mince však môžu byť aj **jednostranné** (napr. brakteáty).

Písmo

Už som kedysi spomenula, že treba, aby zberateľ - numizmatik rozumel reči, to znamená jazyku, v ktorom sú legendy - opisy, či nápisy na minciach vytvorené, aby rozlíštil zmysel všetkých slov. Nie je to vždy jednoduché, pri rozmanitosti dobre ale aj zle zachovaných mincí. Je pochopiteľné, že sa na minciach vyskytujú všetky druhy písma, ktoré ľudstvo používalo od vynálezu tohto druhu platiidiel. Písmo sa na európskych minciach, pri všetkých premenách, ktorými prešlo, zásadne nemení. Na stredovekých a novovekých minciach môžeme však v detailoch písma sledovať charakteristické znaky obdobia románskeho, gotického, renesančného i barokového.

S týmito súvisí otázka **jazyková**. Jazykom európskych mincí je najčastejšie latinčina. Vyskytuje sa na rímskych, stredovekých i novovekých európskych minciach približne do 18. storočia. V tejto súvislosti si treba uvedomiť, že **latinské U** sa písalo ako **V**. Gréčtina je jazykom gréckych a neskôr byzantských mincí, ruština ruských razieb. V 19. a 20. storočí prevládli na minciach v európskej oblasti **jazyky národné**. Pokiaľ sa na minciach vyskytuje gréčtina, možno pomerne ľahko rozlíšitiť písmo pomocou obyčajnej gréckej abecedy. Pre zberateľa antických gréckych mincí to iste nebude problém v prípade krásne zachovaných razieb. Pri horšej zachovalosti mince, nečitateľnosti a podobne si musí zberateľ pri jej identifikovaní pomôcť vyobrazením v príslušnej literatúre. Veľmi ťažké je čítať **barbarizované** písmo na stredovekých minciach, pretože nápisy na minciach boli často bez akéhokoľvek kľúča krátené a jednotlivé pís-

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	10	100	1000
arabsko - turecké	١	٢	٣	٤	٥	٦	٧	٨	٩	٠	١٠	١٠٠	١٠٠٠
malajsko - perské	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۰			
indické	१	२	३	४	५	६	७	८	९	०			
barmské	၁	၂	၃	၄	၅	၆	၇	၈	၉	၀			

Ukážka prevodu niektorých orientálnych čísl

mená vynechávané. Problémom je aj *písmo orientálne*, pretože nie každý zberateľ mincí ovláda všetky jazyky. Na orientálnych minciach sú dôležité predovšetkým čísllice, ktoré sa možno ľahko naučiť a ktoré môžu pomôcť pri identifikovaní razby. Veľmi užitočná pri identifikácii mincí je aspoň pasívna znalosť latinského jazyka. Je však dôležité, aby si zberateľ, ktorý sa venuje špecializácii a zbiera mince inej krajiny než vlastnej, osvojil znalosti jazyka zbieranej krajiny. Zberateľ moderných mincí (asi tak od roku 1800) to má jazykovo oveľa jednoduchšie ako zberateľ mincí starších.

Sú však aj také mince, ktoré nemajú ani nápisy ani opisy. Hovoríme im mince *nemé* alebo *anepigrafické*. Vyskytujú sa najčastejšie v počiatkoch mincovníctva (grécke, republikánske rímske mince), a tiež v stredoveku pri tzv. brakteátoch, tenkých jednostranných denárových razbách v strednej Európe (12. – 14. stor.), ktoré som už spomenula.

Legendy na minciach majú svoj odborný názov a nazývajú sa **opisy**. Mince sa opisujú v kruhu, pričom väčšina mincí má opisy idúce v smere hodinových ručičiek. Častým rozdeľujúcim znamienkom opisu medzi

začiatkom a koncom opisu býva krížik, alebo sú jednotlivé slová opisu od seba oddelené ozdobnými znamienkami, ako sú rozety, bodky, krížiky, dvoj-bodky a pod. Opis na minci je jedným z najdôležitejších náležitostí mince a býva rozhodujúci pri jej určovaní. Okrem opisu

mávajú niekedy mince aj text na ploche a nazývame ho **nápis**. Nápis sú umiestnené v riadkoch pod sebou a počet riadkov nie je obmedzený. Keď hovorím o mincovom poli, musím sa zmieniť aj o tom, že minca má tzv. *hranu*.

Hrana na minci je v podstate jej okrajom. Na veľmi tenkých minciach je „hrana“ skutočne ostrou hranou. Na hrane hrubších mincí vzniká nedostatok miesta, aby sa stala ochrancom mince pred opilovaním, obrezávaním (s cieľom získať hoci len malé množstvo drahého kovu). Proti tomu sa od 17. storočia chránili mince rozličnými ozdobami na hrane. Bolo to napr. vrúbkovanie hrubé, tenké, geometrické ozdoby ako napr. vlnovky, čiarky, bodky, kvetinové lístočky a neskôr aj nápisy, heslá panovníkov a podobne.

Skratky sa v opisoch na minciach používali už v antike. Ich používanie sa veľmi rozšírilo najmä na stredovekých minciach. Vydavateľ mince sa snažil dostať i na svoju najmenšiu mincu všetky hodnotnosti, nespočetné tituly, čo bolo možné docieľiť skrátením slova až na počiatkové písmená. Na starovekých rímskych minciach, o ktorých som sa už zmieňovala na začiatku nášho seriálu,

Dešifrovanie obrazu a skratiek v opisoch na rímskej republikánskej minci A. Plautia z roku 54 pred n. l.:



Na averze je hlava bohyně Kýbely s vežovitou korunkou na hlave a opis A. PLAVTIVS AED. CVR. SC (= Aulus Plautius, aedilis curulis, senatus consulto).



Na reverze je kľačiaci kráľ Bacchius pri tave. V exergu BACCHIVS a vpravo kolmo IVDEA. Výjav symbolizuje pripojenie Judey k provincii Syrii roku 64 pred n. l.



Na averze je poprsie panovníka. Opis LEOPOLDVS D. G. RO. I. S. AVG. GER. HV. BO. REX.



Na reverze okolo erbu pokračuje opis: ARCHIDVX. AVS. DVX. BVR. MAR. MOR. CO. TY. 16-92. Dole z jednej a druhej strany erbu je značka mincovne K – B.

boli skratkami oficiálne tituly, ktoré cisárovi udeľoval senát. Skratky na týchto minciach mali veľký význam pre datovanie (napr. COS III, CAESS, IMP II, AVG, PF atď.). Na byzantských minciach sa často vedľa poprsia Krista vyskytuje značka DN X, ktorá znamená *Dominus noster Christus*.

Skratka pre „kráľa“ sa prakticky nevyskytovala a v každom období sa tento titul vypisoval celý ako REX. Za meno kráľa sa dávala aj skratka D G (*Dei Gratia* = z božej milosti). Potom obyčajne nasledoval názov krajin, prípadne niekoľkých krajín, ktorým panovník vládol.

Ako príklad uvediem opis a skratky na minci Františka Jozefa I. (1848 – 1916):

FRANC. IOS. D. G. AVSTRIAE IMP. HUNG. BOH. GAL. LOD. IIL. REX AA. + letopočet. Doplnený opis čítame ako: Franciscus Iosephus I. Dei Gratia Austriae

Imperator Hungariae Bohemiae Galitiae Lodomeriae Illyriae Rex Archidux Austriae (= František Jozef I., z božej milosti cisár rakúsky, uhorský, český, haličský, vladimírsky, illyrský kráľ, arcivojvoda rakúsky). Tieto opisy sa pochopiteľne líšia podľa druhu mincí, nominálnej hodnoty alebo či ide o uhorskú alebo rakúsku razbu a podobne. Oveľa jednoduchší opis na minci Františka Jozefa I. je napr. FRANC. IOS. I. D. G. AVSTRIAE IMPERATOR, ktorý netreba dešifrovať.

Zberateľ si musí uvedomiť, že skratiek na minciach je veľmi veľa, nielen na minciach, ktoré vydávali jednotliví panovníci, ale aj na minciach mestských, rodových a podobne. Napr. MON ARG CIV ULMENSIS (= *Monevta argentea civitatis Ulmensis* – strieborný peniaz mesta Ulmu), na minciach cirkevných (EP = *episcopus*, biskup, CAR = *cardinalis*, kardinál, ECC = *ecclesia*, cirkev atď.).

MÁTE SLOVO

V poradí šieste stretnutie členov Klubu Fera Horniaka sa uskutočnilo 25. novembra 2006 už tradične v Ponitrianskom múzeu v Nitre. Spomenulo sa na ňom aj stretnutie v Žikave, v rodisku majstra Horniaka, pri príležitosti jeho päťdesiatky, na ktorom klub zorganizoval bohatý a vydarený program vrátane výstavy prác jubilanta.

Rytec a grafik František Horniak poďakoval za účasť a program na spomínanej jeho päťdesiatke. Pre-



zradil, že v Žikave bude zriadená galéria s jeho prácami.

V roku 2007 vyryje štyri slovenské poštové známky a pripraví šesť výstav, a to v Bratislave, v Košiciach, v Dudinciach, v Ríme, v Prahe a v Litoměřiciach.

K stretnutiu František Horniak pripravil grafický list zhotovený na počtu umelcovi Karolovi Baronovi, jeho učiteľovi. Priniesol tiež pamätný kašet, ktorým si členovia dali opečiatkovať materiály na pamiatku 6. stretnutia (obr.).

Po schôdzi bola autogramiáda, pri ktorej majster Horniak odpovedal členom klubu na ich otázky a ktorá sa postupne premenila na priateľskú diskusiu.

jms



**MALÉ OKIENKO
TELEKARTISTU**
/105/
RUBRIKA PRE ZBERATELOV
TELEFÓNNYCH KARIET
Marian Jobek

Španielske „jazdecké“ puzzle

Už viackrát som sa venoval problematike puzzle z TK štátov Európy. Jednou z krajín, ktorej som doteraz nepredstavil konkrétne puzzle z čipových TK, bolo Španielsko – pretože som ich nevladl. Dnes to už nie je pravda, pretože som si ich osobne doniesol. O tom, že je to krajina, odkiaľ pochádza jedna z najsilnejších európskych národných telekomunikačných spoločností – Telefonica, niet pochyb (čoskoro budeme mať možnosť ju bližšie spoznať aj na Slovensku – píšeme o nej v ďalšej časti MOT 105). A práve táto spoločnosť je vydavateľom puzzle z čipových TK, ktoré chcem dnes predstaviť.

Puzzle má názov Caballo español (vo voľnom preklade je to španielsky jazdec). Puzzle má tvar 2 x 2 TK (obrázok na obálke). Na averze puzzle je vyobrazený španielsky jazdec odetý v tradičnom kroji, sediaci na klusajúcom bielom koni. Puzzle má na averze označenie od 1/4 po 4/4, ktoré určuje polohu TK v rámci puzzle. Súčasne je na averze aj čip, ktorý zodpovedá čipu Siemens (podľa nemeckej typológie ide o modul 35). Puzzle je kombináciou dvoch verejných (horný rad) a dvoch súkromných (dolný) kariet. Všetky TK majú na svojom reverze vyobrazený obrázok jazdca a s rovnakým textom vľavo hore Caballo español.

Ľavá horná strana puzzle (1/4) má nominálnu hodnotu 6 eur, bola vydaná v júli 2004 v náklade 251 000 ks a ide o verejnú kartu. Pravá horná strana puzzle (2/4) má nominálnu hodnotu 12 eur, vydaná bola v auguste 2004 v náklade 250 800 ks a ide tiež o verejnú kartu. Ľavá dolná strana puzzle (3/4) má nominálnu hodnotu 3 eurá a bola vydaná v septembri 2004 v náklade len 4 000 ks, pričom ide o súkromnú kartu. Pravá dolná strana puzzle (4/4) má nominálnu hodnotu tiež 3 eurá, vydaná bola v auguste 2004 a jej náklad ako súkromnej karty je tiež len 4 000 ks.

Niektoré podoby Vianoc a Nového roku – aj na TK

Zimné obdobie je v plnom prúde – aj keď v čase písania článku na zimu to nijako nevyzerá. O snehu, mraze a ďalších podobách zimy zatiaľ niet ani chýru ani slychu. Rušia sa rôzne zimné preteky, a to dokonca aj v Alpách, pričom podľa vedcov takéto teploty tam boli naposledy pred asi 1 300 rokmi! Dôsledky globálneho otepľovania nás už začínajú doháňať. Fanúšikovia zimy

sa obávajú, že si ju neužijú ako napr. minulý rok. Asi príde, ale neskôršie.

So zimným obdobím je však neodmysliteľne spojené aj obdobie vianočných a novoročných sviatkov, a to bez ohľadu na to, či sneh a iné podoby zimy v tomto období



PODARUJ VIANOCE!
Stiahni si originálne pozadia, obrázky či zvonenia a skrážiš Vianocami mobil sebe i priateľom.
2005
300 Sk
EASY
EASYS infokart - bezplatná informácia o EASYS. Službu si aktivuješ odoslaním SMS správy* v tvare EASY_ZAP na číslo 133.

sú alebo nie sú. Tradícia je tradícia a všetci sa na sviatky tešíme, aj keď sú už bohužiaľ značne deformované komercionalizáciou. Vtievavá, gýčová – predovšetkým tá z importu, často neželaná a nepríjemná reklama so symbolmi Vianoc, Nového roka alebo aj „obyčajnej“ zimy na nás „útočí“ z každého rohu. Bohužiaľ ani TK nie



sú výnimkou. Každý máme iný vkus, každý to inak vnímame a inak prijímame.

Napriek tomu pohľad na niektoré podoby zimy a sviatkov na TK nás mohli inšpirovať až tak, že sme si ich užili v radosť, s láskou a v plnom zdraví.



Telekomunikačný gigant Telefonica už aj na Slovensku – I. časť

Myslím si, že keď sa povie Telefonica, nielen zberatelia TK, ale aj užívatelia mobilných služieb si vedia pod tým pojmom niečo konkrétne predstaviť. Zberatelia TK si pod názvom Telefonica predstavia napr. jej známu sériu TK – „Fauna Ibérica“, ktorú som naposledy opisoval v MOT 101, užívatelia mobilných služieb španielsky telekomunikačný gigant, ktorý zamieril už aj na Slovensko.

Jeho cesta k nám sa začala vlastne už pred pár rokmi, keď jeden z bývalých ministrov odmietol vtedajšiu prirodzenú snahu vniesť do prudko rozvíjajúcich sa mobilných služieb ďalšiu konkurenciu a v roku 1999 zrušil tender na tretieho operátora. Za tú sa nedalo ani neďa považovať trh s dvoma „hráčmi“ – vtedajším Globtelom a Eurotelom, ktorým muselo iste vyhovovať, že sa nebudú musieť deliť s niekym tretím o lukratívny „koláč“. V nasledujúcich rokoch prebehli ešte ďalšie dva neúspešné tendre.

Zdá sa, že konečne úspešným bude až štvrtý tender, ktorý v priebehu tohto roka vyhlásil Telekomunikačný úrad Slovenskej republiky. Do súťaže sa prihlásili predovšetkým viacerí zahraniční operátori, ale nakoniec zostali traja – B Four, a. s., za ktorou stáli v rovnakom pomere slovenská investičná skupina Penta Group a česká spoločnosť Rádiokomunikácie, a. s.; tento operátor skončil v tendri v poradí tretí, teda posledný. Pred ním skončil rakúsky mobilný operátor Mobilkom, ktorý vstupoval do súťaže s ďalšou silnou slovenskou investičnou skupinou Eco-Invest. Celkovým víťazom tendra, s pôsobnosťou na celom území Slovenskej republiky, predovšetkým však v pásmach GSM 900 MHz a 1800 MHz sa však stala španielska Telefonica, a to aj napriek tomu, že ponúkla najmenej – len 150,0 mil. Sk. Treba



avšak povedať, že ponúkaná cena hrala malú rolu – tvorila len 5 % z podmienok hodnotenia. Táto pôsobnosť víťaza je limitovaná maximálne na 20 rokov. Samotná Telefonica je nadnárodný telekomunikačný gigant, pôsobiaci vo viac ako 20 krajinách sveta. Preto nie divu, že samotného tendra sa vlastne zúčastnila jej dcérska spoločnosť Telefonica O2 Czech Republik, ktorá je jediným spoločníkom spoločnosti Telefonica O2 Slovakia,

s. r. o., a ktorá si v západnej časti bývalého Československa počína veľmi úspešne. Je známe, že Španieli odkúpili v lete minulého roka za viac ako 80,0 mld. Kč nadpolovičný podiel v Českom Telekome. V ďalšom kroku Španieli zlúčili pod jednu značku Telefonica O2 Czech Republik samotný Český Telekom a známeho mobilného operátora Eurotel, ktoré v čase publikovania tohto článku, teda po 01.01.2007, by už mali byť minulostou. Chemická značka kyslíka v názvoch oboch spoločností - O2 dáva



akúsi nádej, že sa aj v tejto oblasti silne „nadýchne“ a pokročíme o riadny technologický „kus cesty“ ďalej.

Od víťaza sa podľa Telekomunikačného úradu SR očakáva predovšetkým rozvoj súťaže na trhu. Tomu sa prispôsobili aj kritéria, pretože až 50 % z podmienok hodnotenia malo za úlohu „prispieť účastníka k posilneniu konkurenčného trhu v oblasti“. Telekomunikačný úrad SR tým, že za víťaza určil Telefonicu, súčasne ako keby znovu spojil dohromady bývalé Československo, pretože bude pokrývať obidve jeho časti. Očakávanie synergického efektu z tohto spojenia je viac ako zřejmé. Ak to bude v prospech zákazníkov, prečo nie? Slovenský zákazník, ak chce poznať čo možno očakávať od nového operátora, stačí ak si bude všímať jeho počínanie a stratégiu na českom trhu. Podobný postup operátora sa dá totiž očakávať aj u nás.

V tejto súvislosti iste stojí za zmienku povedať o spoločnosti Telefonica niečo viac.

Známa americká spoločnosť International Telephone and Telegraph Corporation (ITT) z New Yorku založila v Madride v roku 1924 španielsku spoločnosť CTNE (Compañía Telefónica Nacional de España), ako predchodcu spoločnosti Telefonica. Jej úlohou bolo dosiahnuť v krajine kompatibilitu rozvíjajúcich sa telekomunikačných služieb. Poslaním CTNE bolo prevádzkovať telefónnu službu spôsobom, ktorý by štandardizoval výkon tejto činnosti. Bolo to výsostne potrebné. Spoločnosť CTNE sa podujala prijať jednotné technické normy a odhodlala sa zreorganizovať systém novonastupujúcej formy komunikácie. Tento stav bol súčasne vynútený aj tým, že koncom dvadsiatych rokov sa zaviedlo transatlantické telefónne spojenie medzi oboma stranami Atlantiku, čo viedlo aj k rozširovaniu medzinárodnej telefónnej komunikácie.

Po skončení druhej svetovej vojny, keď už bol v Španielsku pri moci neslávne známy diktátor generál Franco, akcie ITT prevzal štát. Netrvalo ani dve desaťročia a zo spoločnosti CNTE sa stala v polovici 60. rokov najväčšia španielska spoločnosť. V tom období mala zhruba 100 000 akcionárov a okolo 32 000 zamestnancov. Už v tom období mala spoločnosť silné finančné zázemie, čo jej umožňovalo podieľať sa na prudko rozvíjajúcej sa komunikácii prostredníctvom vtedajšej najmodernejšej techniky (napr. cez satelity).

V priebehu ďalších rokov španielskemu operátorovi zjavne pomohli tri kľúčové výhody a on ich výrazne využil. Prvou bola skutočnosť, že Španielsko, ako veľký európsky štát, má strategickú polohu medzi Amerikou, Afrikou a k Európe bližšou časťou Ázie. Tým smerom pokračovali z Ameriky cez Atlantický oceán do týchto oblastí všetky najdôležitejšie satelitné, podmorské, rádiové ale aj ďalšie technologické spojenia. To výrazne nahrávalo CNTE a veľmi pomáhalo udržiavať si technologický náskok pred ďalšími európskymi telekomunikačnými veľmocami. Druhou veľkou výhodou bolo a stále aj je koloniálna minulosť Španielska, ktorú CNTE zúročila pri svojej expanzii smerom do Strednej a Latinskej Ameriky, ktorá s výnimkou Brazílie je fakticky len po španielsky hovoriacou oblasťou. Treťou výhodou bolo, že koncom osemdesiatych rokov dochádza v Španielsku postupne k zásadným legislatívnym zmenám v teleko-



munikačnej oblasti. V roku 1989 sa spoločnosť CNTE premenovala na Telefonicu a začala sa silne presadzovať v celom sektore telekomunikácií – začiatkom deväťdesiatych rokov uzatvorila zmluvu so španielskou vládou o pôsobnosti. V čase, keď sa v bývalom Československu ešte len začalo rozbiehať používanie verejných telefónnych automatov na čipové telefónne karty a na Slovensku sme ich ešte ani nemali (1992), Telefonica už mohla začať prevádzkovať mobilné telefónne siete (pripomínam, že história slovenských mobilných operátorov sa začína až koncom roka 1996 - pozri MOT 88 a 89). (Pokračovanie nabadúce).

(Podľa informácií z dennej tlače spracoval **mjobek**)

NUMIPHIL '06

V dňoch 8. až 9. decembra 2006 sa konala vo Viedni tradičná burza filatelistického a numizmatického materiálu NUMIPHIL '06. Akcia prebiehala v znamení stého výročia Rakúskeho zväzu obchodníkov so znám-

kami a mincami (Ö.B.M.H.V.). Ako píšeme v rubrike Novinky našich susedov, Rakúska pošta pri tejto príležitosti vydala známku, ktorej námet tvorí novinová známka s obrazom Merkúra, starorímskeho boha obchodu, a ktorej hodnota 6 kr. vo farbe oranžovej je najväčšou rakúskou poštovou známkou. Zaujímavosťou v tejto súvislosti je skutočnosť, že táto známka bola vydaná práve pred 150 rokmi.

Rakúsky zväz obchodníkov si pri tejto príležitosti nechal vyhotoviť aj vlastnú poštovú známku nominálnej hodnoty 55 centov rovnako s námetom Merkúra, ktorý sa zobrazuje s okrídleným klobúkom. V príležitostnej pečiatke používanej v priestoroch burzy 8. 12. 2006 je obraz hlavy Merkúra z ďalšej rakúskej novinovej známky vy danej v roku 1899. K dispozícii bol aj známkový automat, ktorý na známku okrem výplatnej hodnoty dotlačal tiež názov prebiehajúcej burzy.

Na burze sa zúčastnila aj Slovenská pošta prostredníctvom stánku Pofis. Záujemcom okrem tradičnej ponuky filatelistického materiálu a ďalších produktov bol k dispozícii aj kašet s obrazovým námetom rakúskej pečiatky.

MP



Fiškálne celiny

Zberateľský odbor známy pod názvom filatelia sa nezaobrá iba poštovými známkami, pečiatkami, nálepkami a ďalšími dokladmi o poštovej prevádzke, ale patrí do neho i zbieranie kolkov (kolkových znáмок) – fiškálna filatelia. Kolky sú známe i ako fiškálne ceny. Sú spravidla určené na úhradu rozličných poplatkov za právne akty alebo úradné výkony.

Kolky možno zbierať podobne ako známky, samozrejme, dokladovať ich rozličné vydania, zúbkovania, prívitky, tlačové i výrobné chyby. Veľmi zaujímavé je zbieranie rozličných listín s kolkami, a to či už vylepenými alebo natlačenými priamo na príslušnej listine.

Listiny, ktoré majú celú výšku určeného poplatku alebo jej časť uhradenú natlačením kolku, sa v zberateľskej praxi nazývajú fiškálne celiny. Fiškálne celiny z nášho územia môžu mať natlačenú kolkovú známku týmto spôsobom:

- veľkosťou i obrazom je zhodná s bežne používanými kolkovými známkami, napr. čs. nákladné listy*,
- je menšia, ale vyobrazením obdobná ako bežne používané známky, napr. balíkové sprievodky*,
- spravidla sa odlišuje veľkosťou i kresbou od bežne používaných kolkových znáмок, napr. čs. zmenky.

Pri zmene výšky kolkových poplatkov sa fiškálne celiny používali väčšinou do spotrebovania s tým, že sa chýbajúci poplatok doplnil

- bežnou kolkovou známkou,
 - natlačením doplnovacieho kolku.
- Pri zmene štátneho útvaru sa vyskytujú úpravy názvu štátu na kolkových celinách pretlačou starého názvu štátu novým.

Prehľad zatiaľ doložených druhov fiškálnych celín použitých na Slovensku

1. Dobytčie pasy

Dobytčie pasy sa používali ako potvrdenie o vlastníctve dobytká a jeho zdravotnom stave. Kolkový poplatok sa mal zaplatiť za každý kus dobytká, ktorý bol v dobytčom pase zapísaný. Za ďalšie kusy dobytká uvedeného v dobytčom pase sa kolkové poplatky hradili bežnými kolkovými známkami, ktoré sa

* Kolkové známky natlačené na fiškálnych celinách majú spravidla odlišnú farbu ako podobné hodnoty bežných kolkov.

nalepili na zadnú stranu. Dobytčie pasy vystavoval poverený zástupca obce. Boli dvojdielne, ľavú časť si ponechávala obec, v ktorej boli vystavené, a pravú časť, na ktorej bol vytlačený kolok, dostal majiteľ dobytká alebo obchodník s dobytkom na preukázanie jeho pôvodu a stavu, najmä pri jeho predaji. Na manipuláciu s dobytkom sa vzťahovali i ďalšie poplatky. Dobytčie pasy mali vytlačené rozličné hodnoty kolkov podľa druhu dobytká, ku ktorým boli vystavované.

2. Poštová štatistická ohláška pre vývoz

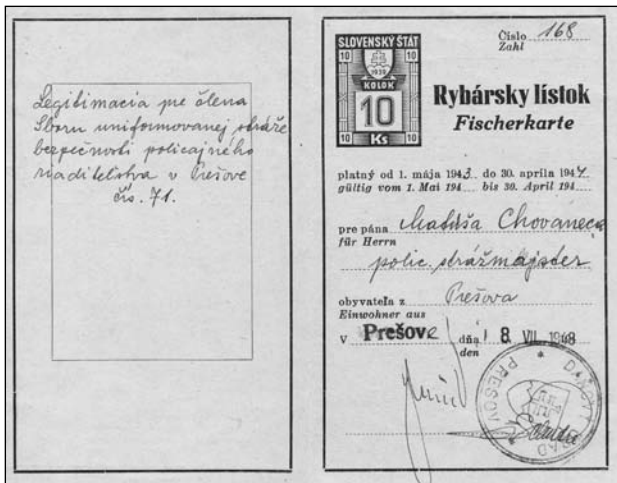
Tieto ohlášky boli určené k balíkom do cudziny, ktoré obsahovali tovar podliehajúci colnému konaniu. Pripájali sa k poštovým sprievodkám do cudziny spolu s colnými vyhláseniami. Poštové štatistické ohlášky pošta evidovala a raz za mesiac ich zasielala štátnemu štatistickému úradu. Povinnosťou pošty bolo i kontrolovať obsah balíkov, či súhlasí s údajmi na ohláške a na sprievodke a na colnom vyhlásení.

3. Poštové sprievodky

Poštové sprievodky boli najrozšírenejšími fiškálnymi celinami. Používali sa k balíkom, ktorých podávatelia

1	963	číslo
1	Vrecovka	rodka
Odosielateľ: Štátne nakladateľstvo v BRATISLAVE		
Dobierka	100	Kčs h
		Kčs
		Kčs h
		Kčs
Adresát: Riad. strednej školy		
Váha 1 kg 100 g		
Štátne nakladateľstvo v BRATISLAVE Poštovné paušalizované! Poplatky pri dodaní dobierka 100 Kčs h doplatné miest. dopr. „ „ prípl. „ „ doručené „ „ dložené „ „ iné poplatky „ „ 100 Kčs h		

Poštová sprievodka k balíku s dobierkou. Bežná farba kolkov hodnoty 1 Kčs vzor 1938 vytlačených na čs. sprievodkách je modrá v rôznych odtieňoch. Zobrazená sprievodka má kolok vytlačený v čiernej farbe. (V publikácii [1] nie je v tejto úprave uvedená).



Ryhársky listok s vytlačným kolkom Slovenského štátu 10 Ks vzoru 1939 čiernej farby. Tento ryhársky listok nie je v publikácii [1] uvedený.

neboli oslobodení od kolkového poplatku. Hodnota natlačeného kolku sa nezapočítavala do výšky iných

Maďarská pošta používala i dobierkové sprievodky, ktoré mali v neoddelenom stave pripojené vplatné lístky.

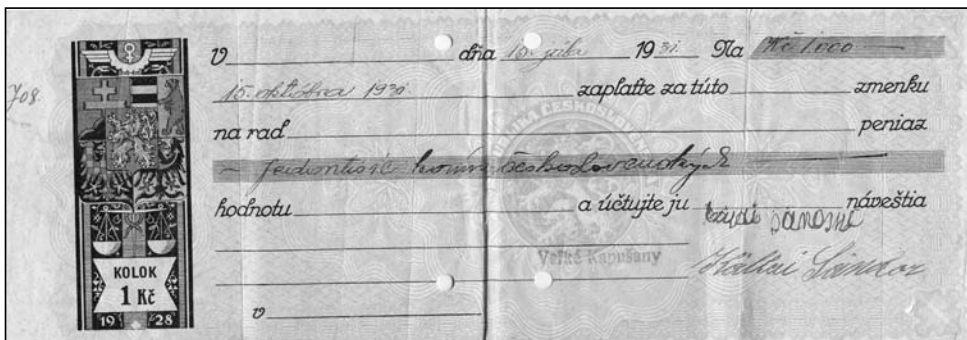
Na zasielanie viacerých balíkov rovnakého druhu od jedného odosielateľa jednému adresátovi maďarská pošta používala Sprievodné zoznamy balíkov, ktoré mali natlačené kolkové známky s obdobným obrazom, veľkosťou i farbou ako bežné obyčajné a dobierkové sprievodky.

4. Ryhárské lístky

Slúžili ako doklad úhrady poplatkov za povolenie na lov rýb v určenej oblasti a zároveň na preukázanie oprávnenia jeho majiteľa vykonávať lov rýb za určených podmienok.

5. Zmenky

Zmenky boli písomné dlhopisy, ktoré umožňovali, aby ich majiteľ vyžadoval od osoby, ktorá záväzok podpísala, úhradu sumy uvedenej na zmenke do určeného



Československá zmenka s natlačeným zmenkovým kolkom hodnoty 1 Kč vzor 1928. Zmenka bola vystavená na sumu 1000 Kč dňa 15.6.1931 vo Veľkých Kapušanoch. Splatnosť zmenky bola 15.10.1931

poplatkov za balíky. V období rokov 1918 – 1928 mali sprievodky namiesto kolkových známok natlačené dobové poštové známky s hodnotou kolkového poplatku. Poštové sprievodky s natlačeným kolkom sa používali v tuzemskom i medzinárodnom poštovom styku.

Podľa druhu balíkov, ku ktorým sa používali, ich môžeme rozdeliť na

- a) poštové sprievodky k obyčajným balíkom,
- b) poštové sprievodky k balíkom s dobierkou. Ich súčasťou boli pri podaní i dobierkové peňažné poukážky, ktorými sa zaslalala vybraná dobierková suma odosielateľovi balíka.

času. Každá zmenka musela obsahovať údaje, ktoré boli na tento účel stanovené zákonom. Hodnoty kolkov vytlačných na zmenkách boli odstupňované spravidla podľa výšky sumy uvedenej na zmenke. Zmieniek bolo niekoľko druhov.

6. Železničné nákladné listy

Železničné nákladné listy sú obdobou poštových sprievodiek. Slúžili ako sprievodné doklady tovarov prepravovaných po železnici. Hodnota natlačeného kolku bola odstupňovaná vzhľadom na hmotnosť prepravova-

Druh celiny	Uhorsko 1918-1939	Československo 1938-1945	Maďarsko 1939-1945	Slovensko 1945-1953	Československo
Dobytčie pasy	X	X	X	X	X
Pošt. štát. ohlášky		X		X!	
Poštové sprievodky	X	X	X	X	X
Rybárske lístky	X	X		X!	X
Zmenky	X	X	X	X	X
Žel. nákladné listy	X	X		X	X
Cestovné pasy			X		

X! – v podkladovej literatúre neuvedené, zo zbierky autora

ného tovaru alebo jeho druh. Železničné nákladné listy môžeme rozdeliť na

- nákladné listy pre obyčajný tovar,
- nákladné listy pre spešiny.

7. Cestovné pasy

Na území Slovenska zabranom Maďarskom po roku 1938 bol v cestovnom pase na stránke 1 vytlačený kolok. Celý pas mal obsahovať 44 strán.

Prehľad používania fiškálnych celín na území Slovenska v období jednotlivých štátnych útvarov (v prípade Československa sú dva časové úseky) je uvedený v tabuľke (hore).

Bolo by vhodné, aby zberatelia obdobného zamerania prezreli svoje zbierky a pomohli doplniť údaje chýbajúce alebo neobsiahnuté v príspevku.

Dušan Evinic

Pramene:

- J. Kořínek: Fiskální ceny na území Československa
- Zbierka autora
- T. Kotek, D. Evinic: Balíkové sprievodky uhorskej poštovej správy (Zberateľ č. 9/2002)
- T. Kotek, D. Evinic: Balíkové sprievodky maďarskej pošty použité na Slovensku (Zberateľ č. 8/2001)
- T. Kotek, D. Evinic: Sprievodné zoznamy balíkov maďarskej pošty (Zberateľ č. 9/2001)
- D. Evinic: Balíkové sprievodky slovenskej pošty a ich úpravy (Zberateľ č. 12/2002)
- D. Evinic: Balíkové sprievodky s kolkom vzor 1938 hodnoty 1 Kcs (Zberateľ č. 10/2000)



Strana 1 cestovného pasu vystaveného 5. 6. 1940 v Maďarskom zabraných Košiciach. V pravej hornej časti je vytlačený kolok vzoru 1934 s hodnotou 50 f v zelenej farbe.



Autostrada del Sole slávi 50. výročie

Túto pozoruhodnosť pripomenula talianska pošta 10. júla 2006 vydaním príležitostnej známky. Slovo autostráda má nie náhodou taliansky pôvod, pretože to boli práve Taliani, ktorí ako prví na svete začali v roku 1924 so stavbou ciest určených špeciálne pre rýchlu automobilovú dopravu. Prvé úseky okolo Ríma rýchle predĺžili až na 515 km. Najslávnejšou trasou sa však stala Autostrada del Sole (Autostráda Slnka), ktorá vedie z Milána popri Neapole až do Reggio di Calabria oproti Sicílii v dĺžke takmer 800 km. Je hlavnou tepnou polostrova a pohoria Apenín prekonáva impozantnou sériou tunelov. Dokončená bola v roku 1964.

Už o 12 rokov neskôr pribudla druhá diaľnica, vedúca od Brennerského priesmyku pozdĺž pobrežia Jadranského mora. Moderné vybudovaná diaľničná sieť v Taliansku



zaberá svojou dĺžkou druhé miesto v Európe (za Nemeckom). S výnimkou južného Talianska sú diaľnice splotnené.

V známkom obraze prezentovaný viadukt symbolizuje úsek Autostrady del Sole z Milána po Neapol. Znáмка má nominálnu hodnotu 0,60 eura a vyšla v náklade 3,5 mil. kusov.

-ilk-

Neandertálskeho človeka objavili pred 150 rokmi

Nemecká pošta vydala 10. augusta 2006 v emisnom rade Archeológia v Nemecku príležitostnú známku nominálnej hodnoty 2,20 eura venovanú objavu neandertálskeho človeka. Známkový obraz sa skladá



z dvoch častí. V ľavej sú zobrazené strmé zalesnené svahy údolia nálezu, v pravej časti je fragment lebečnej kosti pravekého človeka.

V roku 1856 v lokalite Neandertal pri Düsseldorf sa našli zvyšky lebky a iných častí kostry pračloveka, ktorý

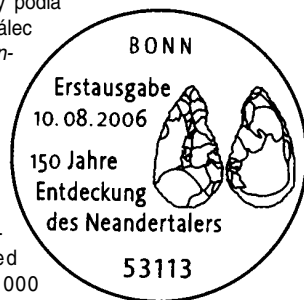
bol neskôr nazvaný podľa náleziska neandertálec

(*Homo sapiens neanderthalensis*).

Táto správa sa stala svetovou senzáciou. Porovnanie s inými nálezmi podobných fosílií ukázalo, že neandertálcovia žili pred 130 000 až 30 000 rokmi. Ich telo bolo silnejšie stavané ako u dnešného človeka. Vnútny objem lebky mali 1 300 až 1 700 cm³. Neandertálcovia žili v spoločstvách, používali nástroje a lovecké zbrane. Dodnes nie je známe, prečo vyhynuli.

Počas uplynulých 150 rokov sa našli zvyšky neandertálcov na viac ako 300 miestach predovšetkým v Európe a Ázii. Slovenskými náleziskami sú Gánovce, Šala a Siilcká Brezová.

-ilk-



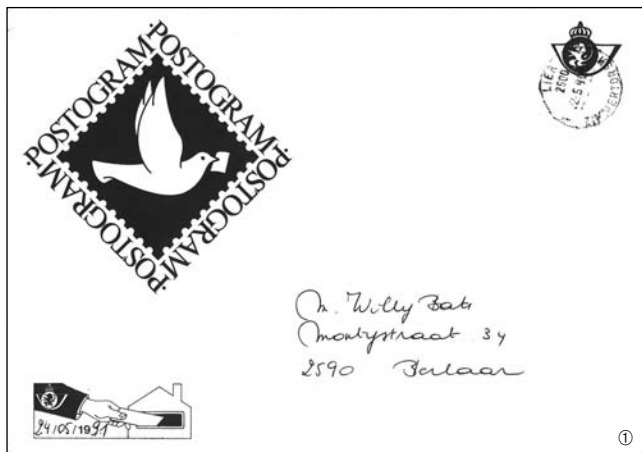
53113

Poznáte POSTOGRAM ?

Nie? Pravdupovediac, ani sa veľmi nečudujem. Toto pomenovanie poštového produktu, vzdialene pripomínajúci starý dobrý telegram, nie je v našich končinách práve bežné. Na rozdiel od Belgicka, kde – ak už nie bežné – tak rozhodne aspoň známe je. Tamojšia poštová správa totiž dňom 1. 4. 1984 zrušila ponuku takzvaných luxusných telegramov (aj u nás známych gratulačných, kondolenčných a blahoprajných telegramov, služobne označovaných skratkou „Lx“) a od 2. apríla 1984 ju nahradila už spomínaným novým produktom – postogramom.

V podstate ide o obdobu telegramu s tým rozdielom, že zákazník si ho môže zakúpiť a odoslať hocikedy, pričom ho ani nemusí ísť podať na poštu. Ak ho podá zavčasu, pošta ho doručí v požadovaný deň adresátovi. Skladá sa z dvoch

častí – obálky a ozdobnej blankety v forme zloženého hárkú tvrďšieho papiera s fotografickou alebo kresbovou výzdobou na prednej strane. Vonkajšia obálka (obr. 1) je



potlačená logom „postogram“ a v pravom hornom rohu je logo belgickej pošty. Symbolická kresbička vľavo dolu s vyznačeným miestom na vypísanie dátumu vyzýva odosielateľa postogramu, aby vyznačil dátum, kedy si želá postogram doručiť adresátovi (napr. v deň adresátových narodenín a pod.).

Samotný postogram je na polovicu zložený hárok kriedového papiera formátu cca A4. Na jeho prednej strane je náladový obrázok (obr. 2) vyhotovený fotografickou technikou, ktorý si môže odosielateľ vybrať podľa účelu a vzťahu k osobe adresáta. Na zadnej strane je vytlačené rovnaké logo postogramu ako na obálke a v záhlaví vnútornej strany, kam sa píše text gratulácie, kondolencie a pod., je orámovaný nápis POSTOGRAM. Keďže v predajnej cene postogramu (v roku 1984 bola



55 BEF) je zahrnuté aj poštovné, zásielku netreba franovať, stačí ju vhodiť do poštovej schránky. Ako vidno z ilustrácie, pošta obálku opečiatkovala (v tomto prípade 22. 5. 91) a zrejme podľa pránia odosielateľa 25. 5. 91 doručila adresátovi.

Je to zaujímavý príklad ústretového uvažovania

pošty, ktorá nielenže zrušila zrejme čím ďalej, tým menej využívaný luxusný telegram, ale súčasne poskytla zákazníkovi podobnú službu, ktorou mu navyše uľahčila odoslanie gratulácie v dostatočnom časovom predstihu s výhodou doručenia v pravý čas. Z uvedeného opisu postogramu je zjavné, že ide o vhodný zberateľský materiál, ktorý môžu vo svojich zbierkach využiť najmä tematicky orientovaní filatelisti. Nositelom tematickej informácie je ilustrácia na vloženom blankete (v tomto

prípade zasnená dáma opierajúca sa o kapotu krásneho Peugeota). Najst' vhodný motív pre tú svoju „tému“ je už vecou šikovnosti a tematického výskumu každého zberateľa. Zaradenie tohto filatelistického materiálu do exponátu je vzhľadom na jeho rozmery (obálka meria 230 x 160 mm) mierne problémové, avšak rozhodne bude svedčiť o filatelistických znalostiach vystavovateľa a nejaký ten bodík môže priniesť aj za využitie rozmanitého materiálu

-IBM-

Svetová filatelistická výstava BELGICA '06

V Bruseli, vo výstavnom komplexe EXPO v štvrti Heysel (neďaleko známeho Atómia – symbolu Svetovej výstavy v roku 1958), sa pod záštitou belgického kráľovského páru v dňoch 16. 11. – 20. 11. 2006 konala Svetová filatelistická výstava Belgica 2006.

Výstava bola venovaná predovšetkým mládežníckej filatelii, keď v ôsmich kategóriách bolo vystavených spolu 210 exponátov mladých filatelistov, dospelí filatelisti sa prezentovali v námetovej triede, v otvorenej triede a v triede jednorámových exponátov.

Slovenských mládežníkov reprezentovali dva exponáty, Ivana Kovalčíková z Košíc vystavovala exponát s názvom Slovensko od r. 1993 a za dosiahnutých 70 bodov získala striebornú medailu. Silvia Bårdová, tiež z Košíc, za exponát Technika atletických disciplín dostala 64 bodov a bronzovú medailu.

V námetovej triede získal Vojtech Jankovič za exponát Mój život ako bicykel 86 bodov a tým veľkú pozlátenú medailu. Peter Osuský za exponát Na slávu športu za 70 bodov dostal striebro.

Účasť našich vystavovateľov pri takej veľkej konkurencii a kvalite vystavovaných exponátov možno považovať za úspešné, najmä strieborný mládežnícky exponát sa dobre zapísal do povedomia výstavnej poroty.

Výstava bola veľkolepo inštalovaná v dvoch priestoroch veľtržných pavilónoch. V oboch boli na rozsiahlych plochách prehľadne a systematicky umiestnené výstavné rámy s exponátmi, pričom v prvom pavilóne boli medzi exponátmi stánky obchodníkov, v druhom sa prezentovali poštové správy.

Organizácia výstavy prebiehala na vysokej úrovni, po celý čas jej trvania sa úspešne poriadali rôzne sprievodné akcie pre deti a mládež, keď v priestoroch výstavy bolo stále všade plno detí.

Každý deň počas trvania výstavy vyšli minimálne dve

emisie známok, z toho priamo výstave boli venované dva háččky a jedna známka. V tom čase belgická pošta vydala (ako jedna z posledných) aj dve známky tohtoročného emisného radu Europa (integrácia), háčček spoločného vydania s Dánskom (moderné umenie), háčček venovaný spoločenskému tancu, ďalší (s desiatimi známkami) belgickej gastronómii, malý tlačový list s 2 x 5 známkami k Vianociam a samolepky s blahoželaním.

K vydaným háččekom a známkam bola na každý



deň pripravená celodenná sprievodná akcia, ktorá sa niesla v duchu témy vydanéj známky. V rámci týchto akcií sa veľmi štedro prejavili aj sponzori výstavy.

Slovenská pošta sa úspešne prezentovala, keď vo svojom stánku ponúkala rôzne filatelistické materiály, pričom najväčší záujem bol o známky z emisii Ochrana prírody a Umenie a o rôzne ďalšie námety. Teda záujem bol úmerný zameraniu výstavy. Pozornosť upútala aj známka Hrad Devín s personalizovaným kupónom s prítlačou loga výstavy, ktorú návštevníci kupovali predovšetkým do filatelistických pasov a nechali si opečiatkovať príležitostným kašetom k výstave.

MP

Chorvát Nikola Tesla

K 150. výročiu narodenia vynálezcu Nikolu Teslu Hrvatska pošta vydala 10. júla 2006 príležitostnú známku s nominálnou hodnotou 3,50 kn. Motívom známky je fotografia Georga Granthama Baina „Nikola Tesla s knihou pred sekundárnym vinutím vysokofrekvenčného transformátora v svojom laboratóriu na ulici East Houston v New Yorku“ z r. 1901, ktorá sa nachádza v múzeu N. Teslu v Belehrade.

Nikola Tesla je jedným z najväčších vedcov a vynálezcov v dejinách technologického vývoja ľudstva. Jeho patenty a teoretické práce umožnili prenos elektrickej energie a osvetlenie viacfázovým striedavým prúdom. Práce v oblasti vysokofrekvenčného striedavého prúdu a bezdrôtového prenosu elektromagnetických vln ovplyvnili vývoj rádiotechniky a telekomunikačného spojenia. Vďaka jeho výskumom bol objavený rádiolokátor.

Narodil sa o polnoci z 9. na 10. júla 1856 v malej obci Smiljan pri Gospiči. Už ako dieťa preukázal veľký talent pre inovácie. Po maturite na reálnom gymnáziu v Rakovci študoval na technickej univerzite v Grazi (1875 – 1878). Štúdium však z dôvodu nedostatku peňazí musel prerušiť. V r. 1881 sa presídlil do Budapešti, neskôr do Paríža a v r. 1884 do USA. V New Yorku navštívil T. A. Edisona, s ktorým však dlho nespolupracoval, lebo čoskoro vypukol ostrý konkurenčný boj medzi Edisonovým jednosmerným prúdovým systémom a Teslovým systémom založeným na striedavom prúde. Pretože Tesla chcel svoj objav rotačného magnetického poľa čo najskôr využiť v praxi, založil v r. 1885 firmu Tesla Electric Light und Manufacturing Co. O dva roky neskôr vybudoval laboratórium v New Yorku, kde pracoval na ďalšom vývoji aplikácií striedavého prúdu a prihlásil svoje patenty elektromotorov. V r. 1888 predal licencie na generátor striedavého prúdu G. Westinghouseovi. Keď v r. 1892 zomrela jeho matka, na krátky čas sa vrátil do Chorvátska.

Už od svojho detstva mal Tesla želanie využiť vodnú

energiu, najmä Niagarských vodopádov. V r. 1896 sa uskutočnil Westinghouseov plán na vybudovanie vodnej elektrárne na Niagare, odkiaľ sa trojfázový striedavý prúd vyrobený v generátoroch prenášal vedením do Buffala. Pri tomto projekte sa využilo deväť Teslových patentov. Tesla mal veľké zásluhy aj na objave základných princípov rozhlasovej techniky. Už v r. 1896 experimentoval s X-lúčmi a objavil prvé diaľkové automaty – zariadenia, ktoré mohli pracovať bezdrôtovo na veľké vzdialenosti. Pred prvou svetovou vojnou pracoval na

veľkom projekte – bezdrôtovom prenose energie prostredníctvom veže na Long Islande. Projekt však stroskotal pre vojnové udalosti a v r. 1915 Tesla zaznamenal bankrot.

O dva roky neskôr bol vyznamenaný Edisonovou medailou a objavil základné princípy radarovej technológie.

Iba v USA mal Tesla 112 patentov, ďalších 156 prihlásil na celom svete. Získal doktoráty na mnohých univerzitách (napr. Columbia, Yale, Paríž, Poitiers, Viedeň, Záhreb, Praha,

Brno). Okrem materinského chorvátskeho jazyka hovoril plynule anglicky, francúzsky, nemecky, taliansky, česky a maďarsky. Neoženil sa a nezanechal žiadneho priameho potomka. Zomrel 7. januára 1943 v New Yorku. Od r. 1960 je v sústave SI po ňom pomenovaná jednotka magnetickej indukcie (T). Institute of Electrical and Electronic Engineers udeľuje od roku 1975 Cenu Nikolu Teslu. Jeho meno nesie kráter na Mesiaci a jedno súhvezdie, ako aj opera austrálskeho skladateľa C. Koukiasa.

Známku viacfarebným ofsetom vytlačila tlačiareň Zrinski v TL po 16 kusoch v celkovom náklade 200 000 kusov.

Ivan Lužák

Pozn. redakcie: Bývalý československý elektrotechnický koncern, ktorý niesol názov TESLA bol oficiálne odvodený zo slov TEechnika SLAboprúdová, a nebol spájaný s menom chorvátskeho vynálezcu.



Zvieratá v službách človeka – JASTRAB VEĽKÝ

Sokoliarstvo je starobylý spôsob lovu zveri pomocou vycvičených dravých vtákov. O jeho rozšírení v priebehu prvého tisícročia v Európe svedčí vznik osád na našom území ako sú Sokolovce, Sokolníky, Jastrabie, Orlov a iné. Po vynájdení strelných zbraní sokoliarstvo postupne zanikalo, avšak v niektorých stredoázijských a arabských krajinách sa udržalo až do dnešných čias. Po druhej svetovej vojne sa sokoliarstvo obnovilo ako druh športového lovu aj v európskych krajinách. Na Slovensku sa legalizovalo v roku 1967 a záujemcov o tento druh športového lovu združuje Slovenský klub sokoliarov pri Slovenskom poľovníckom zväze (SPZ). Úlohou sokoliarov je aj aktívna ochrana všetkých druhov dravcov. Ako poľovné dravce sa najčastejšie používajú jastrab veľký, orol len na výnimočné povolenie SPZ. Tradičný sokoliarsky vták bol sokol sťahovavý, avšak pre svoj zriedkavý výskyt sa už len málo využíva.

Jastrab veľký stredoeurópsky *Accipiter gentilis/Brem.* je veľmi rozšírený a dobre známy dravec. Často sa s ním stretávajú horári a ľudia bývajúci blízko lesa, pretože občas navštevuje hospodárske dvory, aby tam niečo ukoristil. To je iste príčinou toho, že má v ľudovej slovesnosti veľa mien ako jastriab, gajar, holbiar, kuriar, kaba, kaňur, kršiak, kršo, slepačiar a zajačiar, čím sa môže pochváliť naozaj len málo dravcov.

V profile má charakteristické krátke, tupo zakončené a široké krídla, dlhý pášikovavý chvost a nie príliš vyčnievajúcu hlavičku. Krk vtáhuje skoro až medzi krídla, a to najmä vtedy, keď sedí a čaká na korisť pritiačený ku kmeňu stromu. V takejto póze vyzerať akoby bol hrbatý. To mu však pomáha pri rýchlom vyrážaní za korisťou. Je dosť prudký dravec, nebezpečný pre zver do veľkosti bažanta, zajaca až volavky. Sfarbenie vrchnej strany tela starých vtákov je popolavohnedé až brdicovosivé, v záhlaví mávajú obyčajne biely flak. Letky sú o čosi tmavšie ako chrbát a majú tmavohnedé pásy. Chvostové perá sú dlhé, popolavé a majú tri až štyri priečne čiernohnedé široké pásy. Spodnú stranu tela majú bielu, hrdo pozdĺžne čiarkované.



Jastrab veľký žije vo všetkých lesoch na ich okrajoch, hlbokým a tmavým lesom sa vyhýba. Vyskytuje sa v blízkosti rozsiahlych lúk, kultúrnej stepi, pri lesných osadách, horárňach, lesných samotách a horských dedinách. Rád navštevuje hospodárske usadlosti, kde napáda hydinu.

Miesto na hniezdenie si starostlivo vyberá a každoročne sa do neho vracia. Hniezdo si jastrab obľúbi tak, že sa nedá od neho zahnať. Hniezdo má naporúdzi viac, každoročne si ich opravuje, hoci ich všetky nepoužíva. Samica v apríli znáša štyri zelenkastobiele vajcia s rozličnými škvrkami. Na vajciach sedia striedavo samec aj samica 35 až 38 dní. Potravu mladým vtákom loví väčšinou samec, donáša ju do hniezda a samica ňou kŕmi mláďatá asi 40 dní. Jastrab veľký skonzumuje denne asi 160 až 200 g mäsa, a preto sa častokrát vracia k väčšej koristi. Túto vlastnosť jastraba v minulosti využívali lovci na jeho odchyt tak, že ku zvyšku potravy nastavovali pasce, do ktorých sa často chytil, hoci je veľmi opatrný a prefikánny.

Rozšírenie jastraba je pomerne veľké ako druhu, nie však ako geografická rasa. Náš stredoeurópsky jastrab ako druh je rozšírený po celej Európe, v strednej Ázii, v Severnej Amerike a na Madagaskare. Iná geografická



rasa jastraba, ktorá sa u nás tiež vyskytuje je **J a s t r a b**
e u r o p s k ý
A c c i p i t e r
g e n t i l i s
g e n t i l i s / L . Je veľ-

mi podobný stredoeurópskemu, iba priečne pásiky na spodnej strane a na chrbte sú tmavšie a výraznejšie a je o niečo väčší ako náš jastrab. Rozšírený je na Škandinávskom polostrove, vo Fínsku a v baltickej oblasti.

Iné geografické rasy sú *Accipiter gentilis buteoides* a *Accipiter nisus*. Kubánska pošta v roku 1986 vydala príležitostnú emisiu známok k 90. výročiu úmrtia vedca – ornitológa Juana C. Gundlacha. Podľa neho je pomenovaná geografická rasa jastraba karibskej oblasti *Accipiter gundlachi*.

Jastrabi patria do čelade orlovitých a vyznačujú sa najväčšou krviáčnosťou a dotieravosťou spomedzi všetkých dravých vtákov. V súčasnosti sú pre ich nízky počet zákonom chránené.

Jozef Solava

Známka a známková grafika (9)

V polovici šesťdesiatych rokov vstúpil do známkovej tvorby významný umelec, osobnosť modernej grafiky, Albín Brunovský. Rekreačia ROH – krajinársky motív



s konkrétnou architektúrou zotavovne je jeho prvou známkovou realizáciou. Grafik známy bohatou imagináciou, ktorá sa výrazne prejavuje v celej jeho tvorbe,

nepochybne mohol mať problém s dielom, ktoré si vyžadovalo reálny záber zo skutočnosti. Naviac, v tom čase ešte nemal dostatok skúseností s únosnosťou malého známkového formátu a ani s technikou ocelorytíny. Umelec disponujúci veľkými kresliarskymi schopnosťami, vytvoril realistické krajiny s výraznou drobnokresbou detailov, typické známkové grafiky s vlastným autorským rukopisom.

Príklad nekonvenčného riešenia spoločensky závažného politického námetu predstavuje Brunovského známka vydaná na počesť 20. výročia bojov o Duklu. Autor hneď pri svojej druhej známkovej grafike, ktorá naviac vyšla zhodne s prvotinou v tom istom roku, vytvoril pozoruhodné inšpiratívne dielo. Prínos tejto známky bol odmenený 2. cenou v súťaži o najkrajšiu československú známku roka 1964. Bojovníci sú zobrazení na známke v dramatickom zoskupení, v kompozícii, ktorá je plná dynamiky a ktorá nie je uzatvorená rámčekom ani plošným pozadím, ale je opticky viazaná citlivo zakomponovanými nápismi.

Iný prístup autor volí k známke 20. výročia Medzinárodnej demokratickej federácie žien (rok 1965) a dvojici známok emisie Na pomoc zaplaveným oblastiam južného Slovenska. Príkláňa sa k riešeniu, ktoré uprednostňuje pôsobenie typografických prv-



kov, hladkých alebo len málo členených plôch kombinovaných s výrazným symbolom, vylučujú perspektívu a obmedziac plasticitu objemov. Je to riešenie, ktoré sa prikláňa bližšie k súdobým princípom tvorby plagátu a disciplín propagačnej grafiky.

V riešení emisie Medzinárodného roka cestovného ruchu 1967 sa Brunovský priklonil opäť ku kresliarsky brilantnému zobrazeniu panorámy Bratislavy, kde vo formátovo veľkej pozdižnej známky zdôraznil architektonické dominanty a krásu historických pamätihodností mesta.



K 50. výročiu SND vytvoril Brunovský svojráznu známku, keď sa pokúsil vyjadriť pojem divadla prostriedkami modernej voľnej grafiky. Rôznorodosť dramatic-



kých tém zachytených na známke i teatrálnosť divadla spolu s tvarovou štylizáciou a kompozičnou skratkou vytvárajú skôr dojem voľného grafického listu miniatúrnych rozmerov ako známkovej grafiky. Riešenie stiera hranice medzi voľnou a úžitkovou tvorbou. Znáмка nemá byť voľným grafickým listom, vyžaduje ľahšiu dešifrovateľnosť symbolov, jednoznačné znakové pôsobenie a vyjadrovanie bez inotajov.

I pri určitých obmedzeniach tvorivého rozletu, ktoré pre Brunovského známková grafika predstavovala, jeho kladný vzťah k prekresleniu detailov, taký charakteristický pre celú jeho grafickú tvorbu, ako i nadšenie pre staromajstrovské grafické

techniky boli nezanedbateľnými impulzmi, ktoré ho pútili k známkovej grafike i v nasledujúcich obdobiach.

Pomerne neskoro začal tvoriť známkovú grafiku jeden z najvýznamnejších predstaviteľov modernej slovenskej grafiky, umelecká osobnosť, prof. Vincent Hložník. Vynikajúci grafik, ktorý v tom čase mal už za sebou nespočetné diela v oblasti voľného umenia a knižnej ilustrácie, ako aj dlhé roky pedagogického pôsobenia na



Vysoké škole výtvarných umení v Bratislave, kde vychoval generáciu významných grafických tvorcov (medižinými i už v známkovej tvorbe pôsobiaceho Brunovského), sa začína prejavovať ako známkový grafik až v roku 1965. V čase, keď vychoval už viacerých významných výtvarníkov, podobal sa aj on sám overiť si hodnoty svojej grafickej tvorby vytvorením známky. Treba hneď na začiatku povedať, že jeho umenie v tejto skúške obstálo vynikajúco. Dôkazom toho je už prvá Hložníkom vytvorená známka 500. výročie Akadémie Istropolitany. Známkou dominuje alegorická postava univerzity. Je modelovaná mohutnými plochami zriaseanej drapérie. Jej postava čnie nad architektonickými dominantami mesta. Kompozíciu dotvárajú výtvary stvárnené nápisu.

S podobnou nenapodobiteľnou invenciou vytvára Hložník série ďalších známkových grafik. Pamätne a his-



torické miesta – Slavín, Devín, Náchod, Štátna vedecká knižnica v Olomouci, obrazy miest Skali-



ce, Prešova a Liptovského Mikuláša. Zdôraznením



dominánt a charakteristických pamiatkových objektov mesto určuje, dotvára ho v kompozícii s ďalšími prvkami, ktoré približujú históriu a duch miesta. Do takto komponovaného celku vkladá portréty osobností, viazucich sa k mestu – Štúr na Devíne, Janko Kráľ v Liptovskom Mikuláši, alegória vďaky na Slavíne. Hložník vedel vytvoriť viacmotívovú kompozíciu pôsobiacu vyváženú v skladbe i v detailoch.

Hložník vytvára pôsobivé známky na počesť 120. výročia Slovenského povstania r. 1848 a k vzniku I. Slovenskej národnej rady. Za túto emisiu dostal čestné



uznanie v celoštátnej súťaži o najlepšiu známku roka 1968. Známký sú výrazne kresbebného charakteru, otvorenej kompozície, ilustratívnym spôsobom rozprávajú o historických skutočnostiach, autorské písmo dotvára slávnostný charakter.

V roku 1969 Hložník vytvoril známky k 25. výročiu Povstania a bojov o Duklu. Aktualizuje historické skutočnosti na veľmi vysokej výtvarnej úrovni. Zdatne kombinuje dve skupiny ľudí rôznej veľkosti, zobrazuje bojovníkov i personifikované idey povstania, vytvára výrazový portrét generála Ludvíka Svobodu.



Vincent Hložník zužitkováva v známkovej grafike svoje skúsenosti z voľnej grafickej tvorby, vo viacmotívovej kompozícii, v práci s viacerými plánmi, v štylistickej skratke využívajúc tvarovú bohatosť a kresliarske zručnosti. Jeho tvorba dôsledne rešpektuje zásadu rýchlej rozpoznateľnosti znakov. V tomto období je Hložníkovu známková grafika najvýraznejším príkladom šťastného spojenia prvkov

voľnej tvorby s prvkami charakterizujúcimi známku podmieňujúcimi známkovú grafiku (ako je napríklad použitie alegórie, personifikácie a symbolov, ako i výtvarné zvládnutie nápisov a ich logické začlenenie v kompozícii). Tieto charakteristiky sú vlastné i v ďalšej Hložníkovej známkovej tvorbe, ktorej sa rád venoval i v obdobiach nasledujúcich.

V roku 1964 sa prvýkrát zapojil do známkovej tvorby Ernest Zmeták. Znáмка 200. výročia Banskej akadémie



v Portrét Ludovíta Štúra vydaný v roku 1965 svedčia o vyhranenom výtvarnom názore autora na grafickú tvorbu, súčasne svedčia aj o dôsledku malej skúsenosti so známkovou tvorbou, ale aj o nezvládnutí niektorých požiadaviek tejto špecifickej grafickej disciplíny (najmä neúmernosť nápisov, sym-

bolov, čistej plochy a osadenia hlavného kresebného motívu v ploche známky).

Vklad Antona Hollého v známkovej grafike tohto obdobia predstavuje známka Prešov – Slovenská republika rád. Autor vytvoril pôsobivú farebne i tvarovo vyváženú kompozíciu symbolických i písmových prvkov.



Podobne pôsobí i ďalšia známka z Hollého tvorby Podpísanie Košického vládneho programu.

Autorský rad doplnili v tomto období Emil Sedlák, Ladislav Guderna a Miloš Urbásek. Urbásek je úspeš-



ným autorom obľúbenej známky z roku 1970 vydanéj ku Dňu československej známky. Urbásek vo výtvarne pôsobiwej grafickej čistej podobe pripomína jednu z prvých československých známkov

od Jaroslava Bendu. Urbásek za túto známku získal 2. cenu pri výročnom hodnotení celoštátnej produkcie.



V záujme toho, aby sme mali ucelenejšiu predstavu o tom, do akej šírky sa rozvinula známková grafika, kolkými výrazovými škálami a typovými možnosťami disponovala slovenská tvorba 60. rokov, bolo treba pomerne podrobne opísať jednotlivé emisie. V tomto období, keď doznievala tvorba staršej generácie grafičkov zaznamenali sme veľmi výrazný nástup mladších tvorcov. Domnievam sa, že to, s akou silou a v akej šírke autorského zastúpenia dokázala táto generácia vniknúť do problematiky nami sledovanej disciplíny, je odrazom ich výtvarného školenia a ich umeleckej invencie.

Pričinili sa o to, že najmä záver šesťdesiatych rokov patrí k tvorivo najprínosnejším a najprogressívnejším obdobiam v známkovej grafike slovenských autorov.

Antónia Paulinyová

Niektoré poštové sadzby platné od 1. januára 2007

		do 31. 12. 2006	od 1. 1. 2007
Poštový peňažný poukaz U			
do sumy	1 000 Sk	7,00	8,00
do sumy	5 000 Sk	12,00	13,00
do sumy	10 000 Sk	18,00	19,00
za každých ďalších	10 000 Sk	12,00	12,00
Balík - 1. trieda	2kg	65,00	69,00
	3kg	69,00	75,00
	5kg	79,00	85,00
	10kg	105,00	109,00
	15kg	125,00	135,00

	do 31. 12. 2006	od 1. 1. 2007
Doporučené	13,00	15,00
Doporučené s potvrdením dodania	20,00	23,00
Poistenie do 1 000 Sk pri listoch	15,00	16,00
Poistenie do 1 000 Sk pri balíkoch do 15 kg	5,00	6,00
Doručenka	8,00	9,00
Do vlastných rúk	2,00	2,00
Opakované doručenie na žiadosť odosielateľa	7,00	8,00
Dobierka	2,00	3,00
Krehké	13,00	14,00
Neskladné	13,00	14,00

Kompletnú tabuľku uverejníme v nasledujúcom čísle

Poštársky silvestrovský príbeh

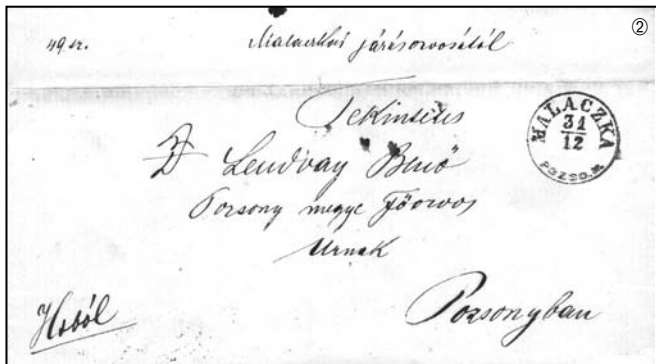
Píše sa Silvester 1873. Do zasneženého ticha prenikajú iba kroky oneskorencov, ponáhľajúcich sa k rodinným krbom, aby sa veselo rozlúčili s odchádzajúcim rokom. Aj malacký pán poštmajster už zatvára poštu, skôr než sa však vydá na cestu domov, nedá mu, aby sa nepripravil na budúci prvý deň nového roka. Aby snád po bujarej silvestrovej noci nedajbože nezabudol prehodiť vročenie v dennej pečiatke, radšej to urobí ešte dnes. Ostatne, má ešte kus času, kým príde poštový voz, aby odviezol poslednú tohtoročnú poštu, ktorá je už vzorne nachystaná vo vreciach v pivore. Zasadne za svoj služobný stôl, uvoľní skrutku, upevňujúcu dátumový mechanizmus pečiatky, vyberie vložku s letopočtom 73 a chystá sa vložiť novučícku s číslicami 74.

Odzrazu sa ale ozve klopanie a cez zasnežené okno sa vyškiera akási neznáma osôbka. Pán poštmajster vezme svietnik a prístúpi bližšie k obluku, aby sa prizrel do tváre neznámeho. Aha, veď je to poslíček od pána okresného lekára! Čože ho sem čerti nesú práve teraz, po fajronte. Isto ale musel prísť v závažnej veci – usúdil pán poštmajster, a už vpúšťa uzímené chlapčisko dnu. „Pán doktor nechajú pozdravovať a prosia o urýchléné odoslanie tohto listu do Požone ešte dnes, je to veľmi dôležité...“ vyrapoce poslíček a už sa zberá odkiaľ prišiel. Nuž čo, keď dôležité, tak dôležité, sme tu predsa na to, aby sme slúžili verejnosti i eráru, zašomre si pán poštmajster popod fúz, popamäti našmátra dennú pečiatku a keďže je to posledný úkon tohto druhu v tomto starom roku, starostlivo ju namočí do podušky a ešte starostlivejšie vykúziľ vzorový odtlačok na pripis č. 49 pána okresného lekára (obr. 1, 2). Neborák, nevšímame si, že v pečiatke chýba vročenie, ktoré pred chvíľou z korpusu pečiatky vybral.

List by mal vložiť do poštového vreca, ale to už pred polhodinou zapečatil a veru sa mu nechce znovu ho otvárať a pečatiť, to by hádam ani silvestrovskú oslavu nestihol. Dám ho kočišovi, nech ho odovzdá kolegovi v Stupave,

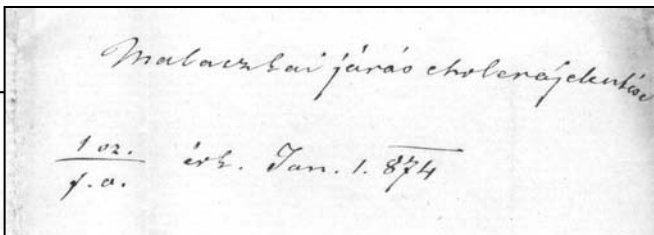
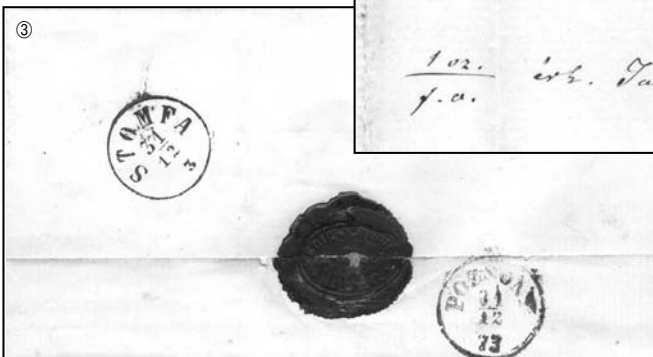
hádam ešte nebude mať uzavreté vrecia a v Požoni si to aj tak nikto nevšimne, v duchu sa chlácholí pán poštmajster. Položí teda list na vrecia a spokojne si sadá k nedokončenej práci. Naučenými pohybmi vymení dátumové vložky, dotiahne skrutku a – ako mu profesionálny zvyk velí – vyhotoví na kuse papiera kontrolný odtlačok. Na papierí sa skvie novučícky dátum – 1/1/74. Pán poštmajster s pocitom dobre vykonanej práce uzamkne pečiatku do zásuvky stola a len čo vyťiahne kľúčik a pchá si ho do vrecka, začuje známy zvuk poštového voza, rútiaceho sa na nádvorie pošty. Vymenia si s pohoničom zopár viet, naložia do voza pripravené vrecia, list od pána okresného lekára vtisne s príslušnými pokynmi kočišovi do hrsti a pridá aj grajciarik na sprejpitné, len aby to v Stupave dobre vybavil. Zaželajú si ešte veselý Silvester a šťastný nový rok a poštový voz už trieli smerom na Bratislavu (pardón, vtedy ešte Pozsony).





Aj stupavský pán poštmajster podchvilou vyzerá z okna poštový voz, ktorý tu mal byť podľa „fárplánu“ už pred hodinou. Cesty sú ale prikryté bohatou nádielkou snehu, ktorá spadla len toľ – zarána a vozy ju ešte nestihli vyjaziť, uznanlivo si pomyslí pán poštmajster a trpezlivo čaká ďalej. Dlhú chvíľu si kráti upratovaním stola a podujme sa aj na vyčistenie pečiatky, nech je v novom roku dokonale pripravená. A keď už ju má v ruke a je po záverečnej, vari môže už aj zameňiť dátum, vraví si a už vytahuje sedmičku a chystá sa aj trojku, ale

nebol sviatok, normálne sa „malako“ – ho riadne doručili ctenému pánovi Benő Lendvayovi, vrchnému lekárovi bratislavskej stolice. Ten ho hneď v ten deň starostlivo zaregistroval pod číslom 1, ako vidno na rukopisnom zázname vnútri obalu (pozri obr. 4). A nezabudol pripojiť poznámku, ktorá ozrejmuje závažnosť zasielanej správy – list obsahoval cholerové hlásenie z Malackého okresu, ktoré sa muselo pravidelne zasielať do župného



nie a nie ju uvoľníť. Drží ako prilepená. Ako sa tak s ňou mocuje, nevníma ani príjazd poštového voza, kočiš musí dvakrát zaklopať na okno. Skôr než začnú nakladať vreca, tlmočí pánu poštmajstrovu prosbu malackého kolegu, či by reku nemohol toľ tento list vložiť do niektorého vreca, pripraveného na expedíciu. Nuž pravda je, jedno vrece je ešte otvorené, tak prečo nie, len nech je predpisu učinené zadost – musím tam dať svoju pečiatku – podotýka pán stupavský poštmajster, vezme list a na jeho zadnej strane sa o chvíľu zaskvie prepekný odtlačok práve vyčistenej pečiatky (obr. 1, 3). Ani mu nezide na um, že v pečiatke chýba vo vročení číslica 7, ktorú bol

mesta. Preto tá naliehavosť, na ktorú poukazoval poslíček pán doktora!

Tento úsmevný príbeh mi (a teraz už aj vám, milí čitatelia) vyrozprával zažitý list spred vyše 130 rokov. Možno máte pravdu, ak ma upodozrievate, že nie všetko bolo tak, ako tu píšem. Možno to bolo inak, alebo celkom inak.

Faktom ale zostáva, že na liste sa zišli tri pečiatky z toho istého dňa – je to náhoda, že práve na Silvestra? - a každá s inak vyznačeným dátumom (v redakcii iste odprisahajú, že list videli v origináli tak, ako ho vidíte v časopise a že teda nejde o žiadnu fikciu). Kvalita odtlačkov takmer vylučuje náhodné vynechanie letopočtu alebo jeho časti dôsledkom nerovnomerného tlaku na pečiatku alebo nedostatočného naniesenia pečiatkovej farby. Nech už bolo príčinou vzniku tejto iste kuriózne celistvosti čokol-vek, budem za ňou vždy vidieť milý silvestrovský poštársky príbeh, ale bude mi aj pripomínať smutné časy, keď naše končiny kváril pohromy ako cholera a jej podobné.

Miroslav Bachratý

Piešťany v čase I. svetovej vojny v zrkadle pohľadníc

Prvá svetová vojna neprišla ako blesk z jasného neba. Mocnosti sa na ňu pripravovali. Zbrojenie sa rozťahalo na plné obrátky, cvičenia a manévry nadobúdali stále väčší rozsah a vyššiu frekvenciu. Spravodajské služby sledili po všetkom a po každom.

V Piešťanoch sa konalo 15. 2. 1914 zakladajúce zhromaždenie Katolíckeho ľudového zväzu. Pre protivládne „politizovanie“ na tomto zhromaždení ďalšie takéto aktivity v nedalekých Moravanoch a Sokolovciach už vrchnosť nepovolila. Vedenie kúpeľov požiadalo o pridelenie policajného detektíva na „dozor nad väčším množstvom slovenských návštevníkov kúpeľov“. Zriadil sa tu pochodový pluk pre trenciansku a nitriansku posádku. Služný okresu Piešťany dr. Tibor Radócz navrhol cenzurovať zahraničnú tlač dodávanú do kúpeľov.

Súčasnou demonstráciou sily bol aj „letúnsky deň“, ktorý sa v Piešťanoch konal v závere júla nad golfovým ihriskom. Nad podujatím, na ktorom sa zúčastnil aj Andrej Kvas, mali záštitu arciknieža Jozef a majiteľ kúpeľov, gróf Erdödy. Vyhlásenie výsledkov tohto dňa bolo v Hudobnom pavilóne (obr. 1), v ktorom hrala kapela Marka Groskopfa. Riaditeľ kúpeľného podniku Ludovít Winter z dirigentskej stoličky vyhlásil ohromujúcu správu: „V Saraje-

postupne vyprázdňovali. Muži pracujúci v kúpeľoch zväčša narukovali. Neboli pacienti, neboli príjmy. Ani na splácanie dlhov, ani na mzdy pre rodiny narukovaných, i tých čo v kúpeľoch ešte pracovali. Cisárske a kráľovské vojenské kúpele (K. und K. Militär-Bäderhaus), vyobrazené na pohľadnici č. 2, sa začali naplňovať novou kate-



góriou pacientov. Prichádzali ranení z frontu. Podnikateľský duch Ludovíta Wintera zareagoval a ako sám spomína: „Jednej noci mi zišla na um myšlienka, aby som ponúkol svoje služby ministerstvu vojny. Všetky postele v kúpeľoch ponúknem pre ranených. Na môj telegram som už na druhý deň dostal odpoveď. Poverenci Červeného kríža prišli, preskúmali situáciu a súhlasili zriadiť v kúpeľoch Vojenskú nemocnicu Červeného kríža pod lekárskym a administratívnym vedením kúpeľov. Po týždenných pripravách čakalo na ranených z ruského frontu 500 postelí, čo sa rýchlo obsadilo a ranených vojakov pribúdalo.“ Ešte bol len január 1915. Oficieri boli ubytovaní v Grand hoteli Royal a poddôstojníci a vojaci v Robotníckom pavilóne (Munkás-lak, obr. 3).

Vojna zúrila v plnej sile a chorým i raneným hrozila epidémia pre nedostatok lôžok a pre nemožnosť oddelenia jednotlivých skupín pacientov. Žiadalo sa zriadiť nemocnicu pre nákazlivé choroby, o čo žiadal viedenskú vládu internista prof. dr. Korányi. Nemocnice pre infekčné choroby stavali vtedy formou drevených barakov. Winterovci požiadali vládu o peniaze rozpočtované na drevenú barakovú nemocnicu



ve zabili následníka trónu Františka Ferdinanda Habsburgského!“ To bola tá pevnostná iskra, ktorá spustila morbidný mechanizmus I. svetovej vojny. Zapojilo sa do nej postupne 33 krajín.

Kúpeľných hostí zachvátila panika. Kúpele sa



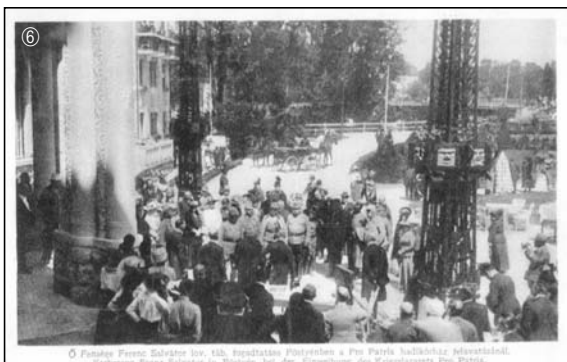
a spolu s vlastným úverom vybudovali „pevnú“, teda murovanú nemocnicu. Pomenovali ju Pro Patria – Pre vlasť (obr. 4). Tomu však predchádz-



zal súhlas z ministerstva, ktorý získali prostredníctvom poľného intendanta Belmondta a advokáta z Budapešti dr. Payora.

Projekt na stavbu zadali staviteľovi Hegedúšovi. So stavbou sa začalo na jeseň 1915 a na jar 1916 bola stavba slávnostne odovzdaná. Túto stavbu s lúčovitým pôdorysom vidno na pohľadnici č. 5. „Epicentrum“, z ktorého vychádzajú lúčovité objekty ubýkací a kuchyne s jedálňou, je postavené priamo na prameni liečivej vody, kde sa vykonávali liečebné úkony a balneologic-

ké procedúry. Kapacita vojenských nemocníc sa zvýšila o ďalších 500 postelí s izbami po 20 vojakov. Slávnostné odovzdávanie sa konalo za účasti patróna Červeného kríža, arcikniežata Franza Salvadora a predsedu rakúsko-uhorskej organizácie ČK Andreja Csekonitsa. Prvá časť slávnosti sa konala pred hotelom Thermia Palace a je zaznamenaná na aktuálnej pohľadnici č. 6. Nasledovala vysiacka Pro Patrie za účasti cirkevných hodnostárov a verejnosti. Ľudovít Winter za vybudovanie tejto infekčnej nemocnice obdržal Rytiersky kríž, ktorý mu odovzdal nitriansky župan Kraus. Na ďalšej príležitostnej pohľadnici č. 7 je zástup vojakov c. a k. armády pred Pro



Patriou. Ide pravdepodobne o nástup pri prijímaní pacientov, alebo nástup na čítanie rozkazu veliteľa.

Na slávnostné otvorenie nemocnice sa viaže aj prvý filmový dokument z Piešťan. Objednali ho Winterovci u fy Film Ripúort, má dĺžku 207 m a je na ňom 23 záberov z víťania delegácií, liečebných procedúr vojakov i verejnosti a tiež objekty patriace ku kúpeľom. Vojenský kúpeľný ústav i Vojenská nemocnica červeného kríža boli stále naplno využívané, a preto začalo viaznuť zásobovanie tisícov vojakov. Vojna trvala už tretí rok a pravidelné dodávky múky, masť, mäsa a iných potravín





začali chodiť nepravidelne. Niekedy sa zásielky stratili, inokedy vykradli vagóny. Winterovci (vraj) dostali strach, že aj ich môžu brať na zodpovednosť. Nedostatok sa prejavoval aj u civilného obyvateľstva a hlad dodával odvahy. Edmund Tolnay, prokurista Kúpeľného podniku poradil L. Winterovi, aby postavil mlyn, k nemu výkrmňu ošipaných a aby si prenajal pozemky okolo mlyna. Tak sa aj stalo a za rok postavili veľkomlyn, známy ako Ružový mlyn (pôvodne Rószka malom - Ruženin mlyn).

Ešte počas výstavby mlyna, v dňoch 2. - 3. februára 1917 sa v hoteli Thermia Palace stretli traja cisári. Znie to dost neuveriteľne, lebo veľa takých miest nemáme, kde by si cisári ruky podávali. Boli to „novopečený“ r. - u. cisár Karol I., nemecký cisár Wilhelm II. a bulharský cár Ferdinand I. - Coburg. Zišli sa, aby prerokovali aktuálne otázky prebiehajúcej svetovej vojny. Túto udalosť, ktorá takmer upadla do zabudnutia, návštevníkom hotela Thermia Palace pripomína obnovený názov salónu „Ferdinand“, v ktorom rokovali. Ako to však bolo? Ferdinand I. bol na pravidelnom liečení v Piešťanoch, kam chodil od otvorenia tohto prepychového secesného hotela v r. 1912. Toto rozhodlo o mieste stretnutia na vojnovú poradu. Veď Ferdinand mal k dispozícii celé 1. poschodie, kde mal od decembra 1916 vojnový generálny štáb s **vlastným poštovým úradom**. (Poštmajsterkou bola mladá Slovenka z Trenčína, v ktorej vraj mladý bulharský princ Cyril našiel zaľúbenie).

Cisár Karol I. pricestoval na zasneženú železničnú stanicu 2. februára a nemecký cisár Wilhelm II. až ďalší deň, taktiež vlakom. Kľúčovou otázkou stretnutia mala byť totálna ponorková vojna, ktorá mala oslabiť Britov a Francúzov. Počas rokovania však nemecký cisár dostal do Thermia Palace telegram, z ktorého vyplývalo, že USA vstupujú do vojny. Porada tým stratila na význame, lebo Wilhelm rozhodol o okamžitom začatí akcie bez ohľadu na stanoviská spojencov. Priamo odtiaľ poslal telegramom rozhodnutie admirálovi Tirpitzovi.

Vojna sa postupne preklácala v neprospech centrálnych mocností, bola rámcom mnohých revolúcií a mechnodných štátoprávnych štruktúr až skončila rozpadom Rakúsko-Uhorska a vznikom nových štátov v Európe i mimo nej. Toto sa prejavilo aj na pohľadniciach. Dovtedy vydávané pohľadnice Piešťan mali texty v nemčine a v maďarčine. Na pohľadniciach v zásobe sa urýchlene pretlačali maďarské texty a nahrádzali sa slovenskými, českými, ale najčastejšie „česko-slovenskými“ textami. To sa týkalo aj novovydávaných pohľadníc, lebo na mnohé úradnícke miesta boli namiesto Maďarov dosadení českí úradníci.

Na sklonku vojny Winter podpísal ďalšiu zmluvu o prenájme kúpeľov s rodinou ich majiteľov, Erdődyovcov, bývajúcich v hlohoveckom kaštieli. Tým sa aj po skončení vojny stali prevádzkovateľmi kúpeľov Piešťany. Pôvodné medzinárodné názvy kúpeľných objektov sa mohli ponechať: Napoleon, Irma, Thermia Palace, Royal, Pro Patria, Kursalón, Kurhotel. Iba Munkács sa premenoval na Pro Labore, Sándor pavilon na Alexander a Rosza malom na Ružový mlyn.

Zaujímavá a dokumentačne pôsobia zábery z aplikovania liečebných procedúr (obr. 8) a z interiéru.

Prezentované pohľadnice sú od rôznych výrobcov a vydavateľov z predvojnového obdobia, ale aj pohľadnice vydané kúpeľným podnikom Winterovcov i erárom.



Pro Patria Vörös Kerszál Hadikörház, Püsten, Kádtárók. — Pro Patria Kúpelesek in Püsten, Waanmpuder.

Počas obdobia od 1. 8. 1914 do 1. 9. 1918 sa vo vojenských nemocniciach v Piešťanoch liečilo 8 230 dôstojníkov a 105 575 poddôstojníkov a vojakov. V tejto vojne padlo 74 obyvateľov Piešťan a vyše 100 bolo zranených. Po prevrate v roku 1918 slúžila Pro Patria aj pre zranených vojakov Česko-Slovenských légii a čsl. vojska.

Čo ešte hovoria pohľadnice z I. svetovej vojny? Výpovednú hodnotu majú aj frankatúry na pohľadniciach, pečiatky poľných pôšt, ale aj útvarové a poštové pečiatky vrátane použitých známok. V neposlednom rade tiež adresáti, odosielatelia či napísané texty pohľadníc.

Alex Urmínsky

SÚŤAŽ O KVET ZBERATEĽA



Vážení čitatelia,

otvárame ďalší ročník našej súťaže, už šiesty! V budúcom čísle vyhodnotíme uplynulý piaty a verným účastníkom opäť pošleme lístok s prítlačou loga súťaže. Teší nás stály váš záujem, snažíme sa ho udržať, preto nový ročník súťaže sa budeme snažiť oživiť podľa návrhov, ktoré predložila redakčná rada. Prieběžné vyhodnocovanie jedenásteho kola našej súťaže o Kvet Zberateľa a aj konečné poradie potvrdilo trvajúci záujem o vývoji našej známkovej tvorby a o lekcie z numizmatiky. Obom autorkám nechýba chuť do ďalších pokračovaní a iste ich motivuje aj váš záujem.

Na prvej priečke sa opäť umiestnila Známková a známková grafika (7), keď získala 36 hlasov. Malá škola numizmatiky na druhom mieste získala 22 hlasov. Na treťom mieste zabodovali dva príspevky – o rytcovi Cz. Slaniovci v Zberateľských staniach a o „vzácných“ celistvostiach, keď nazbierali po 19 hlasov. Zvieratá v službách človeka (Koža) získali 14 hlasov a tým štvrté miesto. Označovaniu súrnych balíkov na Slovensku dalo svoje hlasy 10 čitateľov a tým príspevok získal piate miesto. Na šiestom mieste za sedem hlasov sú tri príspevky: Stavby E. Belluša na pohľadniciach, 100 rokov zápalkárne v B. Bystrici a 150 rokov argentínskej známky.

Redakčná rada na základe štatistiky z jednotlivých kôl súťaže prisľúbila pomoc pri získavaní čitateľsky obľúbených príspevkov, preto dúfame v ich priaznivý ohlas.

Počet vašich odpovedí bol tentokrát 46 a za všetky ďakujeme.

Príspevky na prvých piatich miestach v tomto kole získali viac ako 70 % všetkých vašich hlasov. Bodovalo spolu 17 príspevkov (v predchádzajúcom kole 13). Na prvú otázku správne a v celom rozsahu odpovedalo 45 súťažiacich. Na druhú otázku správne a v celom rozsahu odpovedalo 42 súťažiacich.

■ Vyhodnotenie 11. súťažného kola:

1. otázka – fragment z druhej strany obálky správne identifikovalo 45 súťažiacich - vyobrazený bol detail známky 3 Kčs, Pof. 2570 „Dievča (Nevesta)“ z emisie Umenie 1982.

2. otázka – správna odpoveď na otázku „Ktorý významný slovenský umelec je autorom diela pretlmočeného na známku a uveďte na ktorej slovenskej známke je ďalšie dielo tohto umelca“, mala byť: Autorom diela

je Dezider Milly a ďalšie jeho dielo je slovenskej známke č. 385 „Krivý jarok“ z emisie Umenie z roku 2006.

Na 3. otázku - (ktorý článok sa v novembrovom čísle Zberateľa najviac páčil), hlasy súťažiacich (36) víťazstvo prisúdili **A. Paulinyovej** za siedme pokračovanie seriálu **Známková a známková grafika**. Na druhej priečke za 22 hlasov je jedenáste pokračovanie **Malej školy numizmatiky** od **E. Minarovičovej**. Tretie miesto za 19 hlasov získali dva príspevky: **R. Fischer** za Zberateľské state **22 Czeslaw Slania – dve tváre rytcova života** a **S. Šablatura** za „**Vzácné celistvosti**“. Štvrté miesto s 14 hlasmi obsadil **J. Solava** ďalšou časťou **Zvieratách v službách človeka – Koža**. Piatu priečku za 10 hlasov získal **D. Evin** za príspevok **Označovanie súrnych balíkov na Slovensku**. **A. Urminský** za štvrté pokračovanie seriálu **Stavby architekta Emila Belluša na pohľadniciach**, **V. Gajdoš** za **100 rokov zápalkárne v Banskej Bystrici** a **I. Lužák** za **150 rokov argentínskej známky** získali po sedem hlasov a podelili sa o šieste miesto. **J. Korený** za článok **Slováci v misii UNMOT v Tadžikistane** dostal 6 hlasov a obsadil siedmu priečku.



Ďalšie hlasy (1 až 3) súťažiaci priznali ešte ďalším siedmim príspevkom.

Výhercami jedenásteho kola V. ročníka súťaže sú **Jozef Pivarník z Michaloviec** (poukážka firmy Zberateľ na nákup tovaru v hodnote 250 Sk) a **František Lovay, Košice**, (poukážka firmy Zberateľ na nákup tovaru v hodnote 150 Sk). Srdečne blahoželáme!

■ 1. – januárové KOLO SÚŤAŽE

Do 1. kola 6. ročníka našej súťaže sme pripravili tieto otázky:

1. otázka znie: Z ktorej československej známky je fragment vyobrazený na druhej strane obálky, z akej emisie a v ktorom roku bola vydaná?

2. otázka znie: Na ktorej slovenskej známke alebo pamätnej minci sú zobrazené podobné motívy a z ktorého obdobia našich dejín pochádzajú?

3. otázka znie: Napíšte troch autorov a názvy ich článkov, ktoré sa vám v januárovom čísle časopisu Zberateľ najviac páčili.

Vaše odpovede s poznámkou „Súťaž“ očakávame do 31. januára 2007. Za účasť v súťaži ďakujeme a tešíme sa na vaše odpovede.

Redakcia

FIRMA ZBERATEL®

stále vykupuje

**HODNOTNÉ ZBIERKY I JEDNOTLIVÉ
ZNÁMKY, MINCE A POHLADNICE**

Poradenská služba - Zásielková služba
Diskrétnosť zaručená - Platba v hotovosti

Predajňa:

Račianske mýto 1/D, 831 02 Bratislava,

☎ 0911 250 149

e-mail: zberatel@chello.sk

Otvorené pondelok až piatok
od 10⁰⁰ do 18⁰⁰ hod.

ALBUM ZIKA

**NEHLADAJTE MA DOMA,
NÁJDETE MA NA INTERNETE**

www.albumik.sk

MZIKA@HOTMAIL.COM

TEL/FAX.: 02 / 4342 9386

www.zberatel.com



Návštívte internetové stránky firmy

ZBERATEL®

Kliknutím na titulykú úvodnej stránky sa
dozviete ďalšie informácie z jednotlivých
oblastí zberateľstva a o aktuálnych ponukách
firmy Zberateľ®

FILATELIA ALBUM

predávame a vykupujeme

**ZBIERKY ZNÁMOK, MINCÍ,
STARÝCH POHLADNÍC,
CELISTVOSTÍ
A OSTATNÝ FILATELISTICKÝ
MATERIÁL**

FILATELIA ALBUM

Lazaretská 11

811 08 BRATISLAVA

telefón / fax: + 421 - 2 - 5296 7411

www.matchboxmuzeum.sk



Ervín SMAŽÁK

Lotyšská 16, 821 06 Bratislava

tel.: 02/45246 518, 0903 256 518

Propagácia športových podujatí na poštových materiáloch
(prílače, príležitostné poštové ☉ a strojové príležitostné ☉)

Sprostredkovateľská činnosť vo filatelii. Zásielková
služba (novinky SR, ČR).

Ponúkam známky, FDC, celistvosti, katalógy a ostatné poš-
tové materiály na tému Olympijské hry a šport (celý svet).

Vykupujem kvalitný poštový materiál na tému Olympijské
hry a šport (celý svet).

Prijímam do komisionálneho predaja poštový materiál
na tému Olympijské hry a šport (celý svet).

Členovia SSOŠF pri Slovenskom olympijskom výbore
majú **10% zľavu** na materiály firmy ERVO.

Firma Katalóg Filatelia - Numizmatika

Námestie SNP č. 37, 960 01 Zvolen ☎ 045 / 5320 250-51,
0907 818 772, e-mail: caniga.triangel@stonline.sk
Po – Pia: 10.00 – 18.00 hod.

Vykupujeme a predávame

**známky, mince, bankovky,
staré pohľadnice a vyznamenania**

Zároveň poskytujeme bezplatne poradenskú službu
a ohodnocovanie materiálu.

Pre členov Klubu Filatelie a abonentom časopisu
Zberateľ poskytujeme 5% zľavu



AUKCIE • BURZY STRETNUTIA

Kalendár podujatí s uvedením ich názvu, miesta a termínu konania, prípadne ďalšími informáciami je zostavený podľa podkladov, ktoré redakcii poskytli usporiadatelia podujatia. Za obsah a znenie informácií redakcia neručí.

KLUBOVÉ STRETNUTIA

■ **BANSKÁ BYSTRICA** - FILATELIA • Dom slovenského misijného hnutia, Skuteckého 4 • Každú druhú nedeľu v mesiaci od 9.00 do 11.00 hod. ■ **BANSKÁ BYSTRICA** - NUMIZMATIKA, NOTAFILIA • Skuteckého 36 • Každý posledný pondelok v mesiaci od 16.00 do 17.00 hod. ■ **BRATISLAVA** - FILATELIA, FILOKARTIA, TELEFÓNNE KARTY • Dobrovičova ulica 14 (Suvorov internát) • Každú nedeľu od 8.00 do 12.00 hod. ■ **KEŽMAROK** - FILATELIA • Zasadacia mestskej polície, Hlavné námestie 3, I. poschodie • Každú prvú nedeľu v mesiaci (okrem augusta) od 9.30 hod. ■ **KOŠICE** - FILATELIA, TELEFÓNNE KARTY • Železničná stanica, veľká zasadacia • Každú nedeľu od 9.00 hod. okrem sviatkov (júl, august možnosť zmeny termínov) ■ **KOŠICE** - NUMIZMATIKA, NOTAFILIA • Východoslovenské múzeum, Hviezdoslavova 3 • Každú nedeľu od 9.00 do 12.00 hod. ■ **LEVICE** - FILATELIA, FILOKARTIA, TELEFÓNNE KARTY • Každú druhú a štvrtú nedeľu v mesiaci od 9.00 do 12.00 hod. • CK Junior, Sládkovičova ulica ■ **LUČENEC** - NUMIZMATIKA, NOTAFILIA, TELEFÓNNE KARTY a iné • Bufet Malá ryba, L. Štúra 6 (pri Lekárni) • 1. a 3. nedeľa v mesiaci od 9.00 do 12.00 hod. ■ **MALACKY** - FILATELIA, každý posledný štvrtok v mesiaci okrem júla, augusta a decembra od 17.00 do 18.00, prístavba Mestského úradu, Radlinského 2751/1, I. posch., č. 112 ■ **MARTIN** - FILATELIA • Výmenné schôdzky v DO Strojár, Vajanského nám. 2 • Každý pondelok od 18.00 hod. ■ **MARTIN** - NUMIZMATIKA • Penzión Čierna pani I • Každý štvrtok od 16.00 do 17.00 hod. ■ **MICHALOVCE** - FILATELIA • Dom Matice slovenskej, Masarykova 42 • každý druhý pondelok o 17.00 hod. (okrem júla a augusta) ■ **NITRA** - FILATELIA • Študentský domov MLADOSŤ • Každú prvú nedeľu v mesiaci od 8.00 do 12.00 hod. • Dom Matice slovenskej, Dolnočermánska 737 • Párne utorky od 15. do 17. hod. • Stoly a vstup na oboch miestach bezplatne ■ **NOVÉ MESTO nad Váhom** - FILATELIA • Mestské kultúrne stredisko I • Každý štvrtok od 18.00 hod. ■ **NOVÉ ZÁMKY** - FILATELIA • Klub dôchodcov na Podzámskej ulici • Každú druhú a štvrtú nedeľu v mesiaci od 9.00 do 12.00 hod. ■ **PIEŠŤANY** - FILATELIA, NUMIZMATIKA • Centrum voľného času Ahoj, Teplická ul. 83 • Každú nedeľu od 8.30 do 10.30 hod. ■ **POPRAD** - FILATELIA • Každá prvá a tretia streda v mesiaci od 17.00 do 18.30 hod. v zasadačke pošty Poprad 2 (pri stanici ŽSR) na 2. posch. ■ **PREŠOV** - FILATELIA • Posádkový klub, Mukačevská 20, Sídliisko III • Každý štvrtok od 16.00 do 19.00 hod. a každú nedeľu od 10.00 do 12.00 hod. ■ **PRIEVIDZA** - FILATELIA • Stretnutia spojené s výmenou materiálu • Cukráreň EDEN pri Kláštore piaristov na ul. A. Hlinku • Každá nedeľa od 9.00 do 11.00 hod. ■ **PRIEVIDZA** - NUMIZMATIKA • Stretnutia spojené s výmenou numizmatického materiálu • Dom kultúry - Kultúrne a spoločenské stredisko • Každá prvá streda v mesiaci od 16.00 do 18.00 hod. ■ **RUŽOMBEROK** - FILATELIA • Lip-tovské múzeum • Každý druhý a štvrtý štvrtok v mesiaci (okrem

prázdnin) - október až marec od 17.00 hod., apríl až september od 18.00 hod. ■ **SPIŠSKÁ NOVÁ VES** - FILATELIA • klubové stretnutia Centrum voľného času ADAM, Levočská 14 • každý párný týždeň vo štvrtok o 16.00 hod., okrem júl-august ■ **TRENČÍN** - FILATELIA • Kultúrne stredisko Dlhé Hony • Každú nedeľu v mesiaci od 9.00 do 11.30 hod. okrem Veľkej noci a Vianoc. V auguste 2-týždňová dovolenka ■ **TRENČÍN** - NUMIZMATIKA • Stretnutia spojené s výmenou v Dome armády • Každý tretí štvrtok v mesiaci od 16.00 hod. (okrem veľkých prázdnin) ■ **TRNAVA** - KF Trnava • Zborová sieň ECAV (vedľa ev. kostola), Nám. SNP • Každý štvrtok od 16. do 17.00 hod. ■ **VRANOV n / Topľou** - VŠETKY ZBERATELSKÉ ODBORY • Vináreň Tibava, Duklianskych hrdinov 1235 • Každú prvú nedeľu po 15. v mesiaci od 10.00 do 12.00 hod. okrem prázdnin a sviatkov • Kontakt: ☎ 0905 547 950, 0911 547 950 ■ **ŽILINA** KF Žilina • Dom Matice slovenskej, Hollého 11 • Každú nedeľu od 9.00 do 12.00 hod. ☐ (R)

REGIONÁLNE PODUJATIA

➔ 13. január 2007 BRATISLAVA

VÝMENNÉ STRETNUTIE ZBERATEĽOV mincí, vyznamenaní, pohľadníc, odznakov a telefónnych kariet. Stredisko kultúry, Vajnorská 21, od 8.00 do 12.00. ☎ 02/4437 3763, 4437 2620. Ďalšie: 3.3., 14.4., 5.5., 2.6.

➔ 13. január 2007 DOLNÝ KUBÍN

CELOSLOVENSKÉ STRETNUTIE ZBERATEĽOV mince, bankovky, známky, zapalovače a iné. Mestské kultúrne stredisko, estrádna sála. Info: ☎ 0907 317 704 Ďalšie v r. 2007: 13.1., 5.5., 8.9.

➔ 13. január 2007 TRENČÍN

BURZA STAROŽITNOSTÍ A ZBERATELSKÝCH PREDMETOV, výstavné priestory TMM, Pod Sokolicami 43. Info: ☎ 032/651 52 11, 0905 267 519. Ďalšie burzy: 3.2., 3.3., 31.3., 12.5., 2.6., 30.6.

➔ 20. január 2007 BRATISLAVA

CELOŠTÁTNE VÝMENNÉ STRETNUTIE FILATELISTOV, Kultúrne dom Dúbravka, Saratovská 2/A. Objednávky stolov Ing. Ludovít Böhm, ☎ 02/ 4329 5360. Ďalšie stretnutia: 10.3.,9.6.

➔ 27. január 2007 TRNAVA

BURZA ZBERATEĽOV ZNÁMKOV, POHLADNÍC, MEDAILÍ, ODZNAKOV, PLATIDIEL A ĎALŠÍCH predmetov zberateľského záujmu. Dom kultúry, Trojičné nám. 10, od 7.30 do 12.00 hod. ☎ 0905 115 910. Ďalšie v r. 2007: 24.2., 24.3., 28.4.

➔ 3. február 2007 TRENČÍN

BURZA STAROŽITNOSTÍ A ZBERATELSKÝCH PREDMETOV, výstavné priestory TMM, Pod Sokolicami 43. Info: ☎ 032/651 52 11, 0905 267 519.

➔ 4. február 2007 BANSKÁ BYSTRICA

CELOŠTÁTNA FILATELISTICKÁ BURZA, aj iné odbory – Dom slovenského misijného hnutia, Skuteckého 4, 8.00 hod.-12.00 hod. Info: Ladislav Hölc, Tr. SNP 48, 974 01 Banská Bystrica, ☎ 048 414 1420, 0905 964 471.

➔ 11. február 2007 NITRA

HOBBY STRETNUTIE ZBERATEĽOV rôznych odborov. Párovská 1, od 7.00 do 12.00 hod. Ďalšie stretnutie 10.6.

➔ 18. február 2007 TRENČÍN

TRADIČNÁ CELOSLOVENSKÁ FILATELISTICKÁ BURZA – Kultúrne centrum Dlhé Hony, Ulica 28. októbra 2/1168. Ďalšie v r. 2007: 20. 5., 23. 9., 11. 11.

➔ 18. február 2007 KOŠICE

CELOSLOVENSKÉ STRETNUTIE ZBERATELOV všetkých zberateľských záujmov. Kongresové a spoločenské centrum hotel KOHAL, trieda SNP 61, od 7.00 do 12.00 hod. ☎ 055 678 7054 (od 20.00 do 21.00). Ďalšie v r. 2007: 13. 5., 14. 10., 2. 12.

➔ 24. február 2007 NITRA

BURZA STAROŽITNOSTÍ A ZBERATELSKÝCH PREDMETOV; poriada Antik Media v SOU stavebnom Nábr. Mládeže 1. ☎ 0905 267 519. Ďalšie burzy: 17. 3., 28. 4., 26. 5.

INZERCIA

■ **KLUB FILATELISTOV 54-01** a Združenie klubov filateliov Košice **prijmu a zašlú výbery do kolovania.** Informácie na adrese správcu kolovania: Teodor Magda, Zborovská 2, 040 01 Košice. Z-001

■ **KÚPIM CELINY SŠ použité na oslobodenom území** od decembra 1944 do apríla 1945 ☎ 0903 131848 Z-002

■ **FILATELIA CLUB Dolný Ohaj** (okr. NZ) – výmena známok ☎ 0907 777 165, e-mail: ohaj@post.sk, www.filateliadclub.host.sk Z-003

■ **HLADÁM použité nepoškodené slovenské dobijacie** kupóny GSM Orange: Star Wars-Episode III a Superman sa vracia. ☎ 0908 14 65 59 Z-004

■ **PREDÁM známky, celistvosti, celiny** a ďalší filatelistický materiál - ČSR I., ČSR II., Slovenský štát, SR od r. 1993, ČR. Vhodné aj pre obchodníkov. Záujemcom pošlem zoznam. Cena dohodou. Tel. 055-6361909, v prac. čase 055-2295655, e-mail gerez.miro@pobox.sk Z-005

■ **PREDÁM ★★ známky** Československo 1945-1949, 1967-1992 a Slovenský štát za 70 % katalógovej ceny. ☎ 0905 332 262 Z-006

■ **PREDÁM CDV 60/9** Zo života TGM, ČsČK, ☉, neprešlá za 110 Sk a dopor. frank. Pof 325, 2x326, 302 s pril. ☉ Celošt. výst. pošt. zn. Bratislava 24.X.1937 za 160 Sk. Ivan Lužák, Púpavova 2, 841 04 Bratislava 43, ☎ 02/ 6542 5054 Z-007

■ **HLADÁM partnera-filatelistu** na výmenu poštových známok. Zbieram ★★ i ☉ známky Slovenska. Korešpondencia anglicky, rusky, ale aj slovensky a česky. Wieslaw Pogorzelski, Skr. poczt. 8, 25-602 Kielce 11, Poľsko. Z-008

■ **KÚPIM, VYMENÍM, PONÚKAM staré pohľadnice.** Ján Ďurian, Holičská 8, 851 05 Bratislava Z-009

■ **KÚPIM staré pohľadnice Humenné** (Homonna) a okolie, Nové Mesto nad Váhom (Vágujhely) a okolie. Peter Kolesár, M. R. Štefánika 26, 915 01 Nové Mesto nad Váhom, e-mail: kolesar@vonn.sk ☎ 0908 420 530 Z-010

■ **KLUBOM FILATELISTOV zašlem výbery známok** do kolovania. Pavol Kováč, Hanojská 4, 040 13 Košice, ☎ 055 633 1619, 0918 674 007. Z-011

■ **PREDÁM 7 ks** s pril. ☉ ČSR z r. 1935-38 za 110 Sk a 8 ks pohľadníc a lístkov s pril. ☉ z toho istého obdobia za 90 Sk. Ivan Lužák, Púpavova 2, 841 04 Bratislava 43, ☎ 02/ 6542 5054 Z-012

■ **DÁM ★★ slovenské celiny** 1993-2006 za PH doklady z územia Slovenska 1938-1953, listiny s nalepenými alebo natl. kolmami, poštový skart. Prip. predám za nominál vytl. známky. Ako

prip. protihodnotu ponúkam čas. Filatelie 1966-1992 viazané, PH materiály 1940-2006, jednorámové exponáty. Dušan Evinic, Poľská 4, 040 01 Košice Z-013

■ **PREDÁM** 6500 ks ☉ zn. ČSR za 300 Sk, veľa rovnakých. Milan Halász, Ovručská 12, 040 22 Košice. ☎ 055/632 5746. Z-014

■ **KÚPIM podpis** prezidenta Gustáva Husáka na akomkoľvek materiáli. Dr. Burčo, Zakarpatská 20, 048 01 Rožňava, ☎ 058/732 9224 večer. Z-015

■ **KÚPIM SL 2834/5** – Historické automobily, pole B alebo vymeníť za niektorý z C, D, G. Tiež kúpim H 2604 IX, BIB 1983, pole B, F, H alebo vymeníť za A, C, G. Jozef Vrábek, M. Nešpora 65, 080 07 Prešov, e-mail: vrabel@condornet.sk. Z-016

■ **HUNGARY** I supply newissues, FDC-es, year sets, want-list service. I want Slovak Republik newissues. T. BORBÉLY H-1431 BUDAPEST, Postafiók 106. Hungary. www.stamps-borbely.hu Z-017

■ **PREDÁM kompletnú zbierku ★★ známok ČR** 1993-2000, v havdičkách na albumových listoch Orion vrátane TL. Cena 11 000 Sk. Martin Germuška, M. Nešpora 32, 080 01 Prešov. Z-018

ČO PIŠU INÍ

■ FILATELIE (ČR) ■ 12/ 2006

V úvodnom príspevku sa J. Horák trefou, záverečnou časťou venuje známkam, ktoré z dôvodu chybného výrobného postupu pri dvojfarebnej tlači (obraz jednej farby je voči obrazu druhej farby otočený o 180 stupňov), sú predmetom zvýšeného záujmu filateliov. Z oblasti poštovej histórie je príspevok Fr. Beneša st., ktorý pokračuje 32. časťou seriálu Malé zastavenia na ceste filatelie a čs. poštovej správy, pričom sa tentokrát nezaobera Poštou československou 1919, ale makulatúrou poštových známok. V rubrike Hlasy a hlasy je príspevok do diskusie o čs. predbežných známkach od K. Mezeru a článok o dôveryhodnosti znalcov od F. Beneša. V Znaleckej hliadke upozorňuje F. Beneš na nebezpečný falzifikát kolkovej známky. O premene zberní listov (Mlýnský Dvůr – Hoflzen) na poštové úrady v 17. pokračovaní píše O. Tovačovský. Z tradičných rubrik sú tu informácie o novinkách Českej pošty, Slovenskej pošty, aj o nových známkach vo svete a recenzia nového katalógu Michel Známkové zošity NSR a Berlína. V správach SČF Lumír Brendl píše o Svetovej výstave ESPANA 2006.

■ MERKUR REVUE č. 4/ 2006

Úvodný príspevok piateho tohtoročného čísla odborného časopisu pre filateliu, numizmatiku a notafiliu prináša príspevok Z. Fritza: Od vydaní prvej emise Umění uplyne 40 let! O. Tovačovský pokračuje druhou časťou článku o plebiscitných pečiatkach. Najvýznamnejšiu výstavu roka v ČR Euregia Egreensis Karlovy Vary 2006 hodnotí Z. Fritz. O filatelistickom trhu informuje V. Dražan. Tretie pokračovanie článku o emisii Hospodárstvo a veda 1920 s mnohými farebnými ilustráciami autorsky pripravil J. Stupka. O dvoch variantoch rakúskych štátových hodnoty 5 zlatých z r. 1866 a technike ich tlače píše Zb. Šustek. V tradičnej rubrike sú informácie o nových známkach ČR.

(rubriku pripravil -pem-)

RECENZIE

Ján Marcinko: Slovenské bankovky, mince a medaily, 259 str., I. vydanie vlastným nákladom autora v počte 500 ks, ISBN 80-969408-7-2

Autor JUDr. Ján Marcinko (1944) je dlhoročným zberateľom – numizmatikom. Zberateľský záujem a záujem o históriu vôbec dokumentoval vo svojich predchádzajúcich prácach, a to Slovenské rady, vyznamenania a čestné odznaky (2002) a Gelnické banské právo (2004).

Svoje ďalšie dielo, ktoré je predmetom tejto recenzie určil nielen zberateľom mincí, bankoviek a medailí, ale i historikom, ekonómom a záujmcom o slovenské dianie.

V úvode sa autor zaoberá históriou slovenskej štátnosti v r. 1939 – 1945 a 1993 – 2005, aby v ďalšej časti opísal papierové platidlá a mince oboch republík, vrátane variantov a nerealizovaných mincí, pričom uvádza všetky potrebné údaje, napr. danie do obehu, dátum stiahnutia z obehu, autora (autorov) návrhu, o tlačí, razbe a pod.

Pri menovej odluke v r. 1993 autor uvádza i koly pre jednotlivé nominálne hodnoty. Čitateľ sa tak o každej bankovke a minci v prehľadnej forme dozvie všetky potrebné údaje, pričom každý artefakt je sprevádzaný obrazovou dokumentáciou averzu aj reverzu.

V samostatnej časti autor nezabúda ani na sady obehových mincí a jednotlivé žetóny vkladané do sád, pričom textom a vyobrazením aktuálne zaradil aj návrhy budúcich slovenských euromincí.

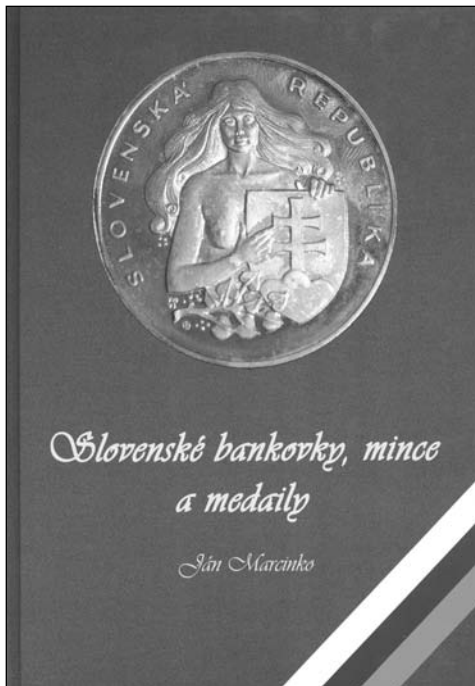
Samostatnú časť knihy venuje medailárskej tvorbe 20. a 21. storočia, ktorú rozdelil na tvorbu venovanú osobnostiam raného obdobia slovenskej štátnosti, prezidentské medaily, cirkevné medaily (mimochodom najlepšie a najprecíznejšie spracovaná časť), vznik Slovenskej republiky v r. 1993, osobnosti slovenského národa, ocenenia, Matica slovenská, Numizmatika, Slovenské mestá, príležitostné medaily, repliky mincí.

Medailárska časť sa však autorovi trochu vymkla z rúk, ako „veľké sústo“, pretože tu nedodržel obdobie 1939 – 45 a 1993 – 2005, ale zašiel i do období ČSR, ČSSR, ČSFR, čo sa pochopiteľne v jednej monografii nedá zvládnuť.

Ako príklad uvádzam, že v časti 10.7 chýbajú mnohé ocenenia slovenských univerzít, ktoré opísal O. Herber v košických Správach. V časti Numizmatika nie je napr. uvedená medaila L. Cvengrošovej venovaná PhDr. Ludmíle Krasovskej k jej 90. narodeninám z r. 1994.

Domnievam sa, že tieto poznámky recenzenta prijme autor aj odborná verejnosť ako fakt, že nebolo možno ani v silách autora zmapovať a zverejniť celú slovenskú provenienciu medailí.

V ďalšej časti práce sa uvádzajú slovenské osob-



nosti na platidlách a medailách, tvorcovia platidiel a medailí a mincové značky.

Publikácia, ktorá vstúpila do života 18. 8. 2006 by nemala chýbať žiadnemu zberateľovi, ktorý mince zbiera a netezauruje.

Jaroslav Mezencev

ČO PÍŠU INÍ

■ Sv. GABRIEL č. 4 (45) – 2006

Informačný bulletin spoločenstva zberateľov filatelistických materiálov s kresťanskou tematikou v štvrtom čísle na 24 stranách prináša veľa zaujímavých príspevkov. Úvodom je to päť životopisov svätých, ktorí sa slávili v decembri, od M. Mórica, nasleduje pokračovanie článku Apoštolské cesty a pamätníky pápeža Jána Pavla II na Slovensku od M. Žáka. Ďalšími článkami prispeli J. Mička (S. Kneipp), L. Marko (Kostol sv. Anny v Trnave), J. Solava (Kardinál A. Rudnay, J. I. Bajza) a F. Srnák (Traja králi, Misionár J. Figura. Informácie o nových slovenských a českých známkach s kresťanskou tematikou spracoval J. Vallo. Záver tvoria oznamy členom.

(rubriku pripravil -pem-)

ZBERATEĽ 2006

Obsah XII. ročníka

Za menom autora a názvom príspevku je v zátvorke uvedené číslo/strana časopisu, v ktorom bol príspevok uverejnený

■ **SPRÁVY – OZNAMY – INFORMÁCIE • J. Maniaček st.:** Stretnutie členov Klubu F. Horniaka (1/23), **Karel Holoubek:** Trocha štatistiky (1/27), Výsledková listina 17. písomnej aukcie Zberateľ (1/36), **J. Dobrovolský:** Zavádzanie nových PSC na vybraných poštách (2/22), Nové poštové sadzby platné od 1.1.2006 (2/23), **red.:** Vojenská horolezecká expedícia Annapurna 2005 (2/27), **red.:** Najkrajšou známkou roka je Večera v Emauzoch (5/22), **pem:** FIP – 80 rokov (7/20), **pem:** Aké boli Bratislavské zberateľské dni? (7/30), **M. Pilka:** Výročie dubnickej farnosti (9/17), **mp:** Slovenská pošta na veľtrhu Sběratel (9/29), **MP:** Slovenská pošta v Riccione (10/17), **OV Nitra 2006:** Výstup filatelistov na Kriváň (10/23), **Ký:** Letecká pošta Slávnica – Ružomberok (10/29), **ank:** Septembrová oslava zberateľstva v Prahe (10/32), Emisný plán slovenských poštových známok na rok 2007 (11/9), **red:** Aký bude časopis ZBERATEĽ v roku 2007 (11/10), **MP:** Kongres Filapostel (11/17), J. Solava: Vydarené stretnutie (11/19), **jj:** Rekordní počet sběratelů na Sběrateli (11/32), **MP:** Slovenská pošta v Sindelfingene (12/22), **Ký:** Medzinárodný vojenský výstup na Kriváň (12/37).

■ **ZNÁMKY, CELISTVOSTI A CELINY ČSR • R. Klíma:** Služobné známky – 60 rokov (2/16), **S. Šablátúra:** Revolučné pretače 1918, Košický háreček, nové zistenie (3/9), **S. Šablátúra:** Spomienky pokračujú (3/37), **R. Klíma:** Doplatné známky 1946 a čo predchádzalo ich vydaniu (4/14), **M. Bachratý:** 60 rokov od prvého letu Praha – New York 1946 (5/16), **A. Urmínský:** Skauting a filatelia v rokoch 1968 – 1970 (5/18), **J. Fronc:** Wifag II po 38 rokoch skončil (5/35), **M. Gerec:** Ešte o typoch hárečka Pof. H 1308 Človek a lety do vesmíru (6/26), **S. Šablátúra:** Pozor – nekupujte (7/14), **red.:** Ďalší objav po rokoch? (7/21), **S. Šablátúra:** Naozaj vzácne odchýlky farieb? (8/26), **S. Šablátúra:** Spomienky na začiatky (9/19), **R. Klíma:** 40 rokov emisného radu Umenie na známkach (10/26), **M. Bachratý:** Ešte k prvému letu Praha – New York 1946 (12/16), **R. Klíma:** 18. december – deň poštovej známky (12/20), **A. Urmínský:** Kolonádový most a Barlolámač z Piešťan na poštových celinách (12/32).

■ **ZNÁMKY A CELINY SŠ 1939-1945 • M. Bachratý:** Ktorá je prvá známka Slovenska? (1/16), **inka:** Slovaci z Prahy (7/23), O. Földes: Retuše na známkach Slovenska 1939 – 1945 (8/18), **S. Šablátúra:** „Aufdruck echt Kaufmann“ (8/27), **B. Synek:** Z pozostalosti falzifí-

kátora (9/26), **S. Šablátúra:** „Vzácné“ celistvosti (11/26).

■ **ZNÁMKY A CELINY SR 1993-2006 •** Nové slovenské poštové známky a iné zberateľské materiály (1/3), (2/3), (3/3), (4/3), (5/3), (6/3), (7/3), (8/3), (10/3), (11/3), (12/3), Emisný plán slovenských poštových známok na rok 2006 (1/13), **J. Mička:** Dve „občajdné“ zaujímavosti (3/29), **red.:** K slovenskej známke M. Benka – odlišná farba kupónu (4/19), **A. Paulinyová:** Fénix stávajúci z popola – Nad známkovou produkciou roka 2005 (4/24), **pem:** Staronová hodnota automatovej známky (5/13), **pem:** Naozaj detom? (7/21), **inka:** Slovaci z Prahy (7/23), Emisný plán slovenských poštových známok na rok 2007 (11/9), **E. Lechnerová:** Uvítanie známky v Piešťanoch (12/37).

■ **SPECIALIZÁCIA ZNÁMOK SR 1993-2006 • M. Gerec:** Prehľad druhov papiera slovenských výplatných známok „Mestá“ (2/8), Dva varianty oddeľovania známok „Kone“ (H360-361) (9/13).

■ **TERITORIÁLNA FILATELIA • A. Kulhánek:** Švajčiarsko vydalo prvé MMS známky (1/19), **ic:** Nájde sa ďalší exemplár? (1/23), **V. Priputen:** List z Moskvy (4/20), **V. Priputen:** List z Vilnius (5/20), **V. Priputen:** Čierna Hora (8/21), **pn:** Thajský kráľ – 60. výročie panovania (8/29).

■ **Z NOVINIEK NAŠICH SUSEDOV (ČR, Maďarsko, Poľsko, Rakúsko) / pem •** (1/6), (2/4), (3/6), (4/4), (5/7), (6/6), (7/6), (8/6), (9/3), (10/6), (11/6), (12/6).

■ **POŠTOVÁ HISTÓRIA, VLAKOVÉ POŠTY, PERFINY • M. Bachratý:** Rakúska celina v Ružomberku 1919 (1/26), **D. Evinic:** Zrušenie poštových dobiekových sprievodiek a nová úprava poštových sprievodiek (3/16), **V. Chmelár:** Poštová výberka PNS (3/18), **M. Bachratý:** Zvláštny postup pošty Bratislava 2 (3/26), **M. Bachratý:** Baťa, Batov, Batovany (4/17), **D. Evinic:** Označovanie vrátených zásielok na Slovensku do roku 1993 (4/28), **D. Evinic:** Nové tlačivo č. 11 – 022 Spät (5/28), **D. Evinic:** Poplatkové listky – Výkaz doplatného (6/16), **M. Bachratý:** Vlaková pošta Bratislava – Spišská Nová Ves (6/20), **J. Koreny:** Pošta Nové Mesto nad Kysucou (7/11), **D. Evinic:** Výplatné listy z menovej reformy v roku 1945 (7/16), **M. Bachratý:** Záhada riadkovej pečiatky Aranyos-Maróth (7/28), **D. Evinic:** „Prechodné“ peňažné poukážky (8/12), **T. Kotek, D. Evinic:** Vkladná knižka maďarskej kráľovskej poštovej sporiteľne (10/20), **D. Evinic:** Označovanie súrnych balíkov na Slovensku (11/28), **D. Evinic:** Nálepky na letecky dopravovaných balíkoch (12/18).

■ **NÁMETOVÁ FILATELIA - Zvieratá v službách človeka / J. Solava •** Poštový holub (1/22), Koň (2/21), Ťava (3/19), Slon (4/16), Pes (5/27), Hovädzí dobytok

(6/19), Somár (7/22), Orol skalný (8/22), Sokol (9/22), Výr skalný (10/24), Koza (11/22), Kormorán veľký (12/23), **pem:** Davis Cup 2005 (2/14), **A. Kuhlánek:** Trafalgar 1805 (2/19), **J. Solava:** Bratislavské gobelíny (3/32), **pem:** Simplonský tunel slávi storočnicu (4/10), Levoča (5/32), Futbal 2006 (6/21), „Futbalový“ Essen (6/29), Černobyl – 20. výročie (7/18), Kremnica (7/32), Prvé majstrovstvá sveta v námetovej filatelii (8/13), **J. Maniaček st.:** M. R. Štefánik – od narodenia po maturitu (8/16), **J. Solava:** Dominik Skutecký – maliar anekdotických žánrových výjavov (9/32), **rk:** Futbalová lopta vládla svetu (11/19).

■ **POHLADY DO SVETA / I. Lužák •** Návrat Greta Garbo (2/15), Pevnosti v Chorvátsku (3/13), Nórske známky si pripomenuli 150. výročie (3/34), Karol Wojtyła – Ján Pavol II. 1920 – 2005 (4/9), 50. výročie World Press Photo (4/11), 500 rokov Pápežskej švajčiarskej gardy (5/19), Slovaciem z Argentíny (5/26), Báječné železnice (6/9), Regióny Talianska (6/36), Chorvátske moderné maliarstvo (7/12), Prírodné krásy Nového Zélandu (7/23), Turistika v Taliansku (8/9), Nordická mytológia (8/31), 50 rokov známok EUROPA (9/16), Storočnica chorvátskeho automobilového klubu (9/21), 400 rokov Rembrandta (10/22), Pro Patria 2006 (10/25), Svetové kultúrne dedičstvo UNESCO v Nemecku (11/18), Argentínska známka má 150 rokov (11/27), Námorná pevnosť a fregaty (12/13), Gulová pošta v Paríži v roku 1871 (12/29).

■ **POLNÉ POŠTY, MILITÁRIA, CENZÚRA, DEVÍZOVÁ KONTROLA • J. Korený:** Rakúska poľná pošta v rámci misií OSN, operácií NATO a humanitnej pomoci v rokoch 1960 – 2004 (1/20), SRN v pozorovateľských a overovacích misiách OSN a vojenských operáciách NATO v zrkadle poľnej pošty (3/20), Slováci v pozorovateľskej misií OSN UNAMSIL v Sierran Leone v rokoch 1999 – 2005 (4/18), Slováci v misií OSN UNMEE v Eritrey – Etiópii (5/23), Slováci v štyroch pozorovateľských misiách OSN v Angole v rokoch 1989 – 1999 (6/12), Slovenská vojenská poľná nemocnica v misií OSN UNTAET – UNMISSET vo Východnom Timore (7/26), Slováci v misií OSN UNTAG v Namíbii (8/23), Slováci v pozorovateľskej misií OSN UNOSOM v Somálsku (9/20), Slováci v misií SFOR v Bosne a Hercegovine (10/18), Slováci v pozorovateľskej misií OSN UNMOT v Tadžikistane (11/23).

■ **ZNÁMKA A ZNÁMKOVÁ GRAFIKA / A Paulinyová •** (1/24), (2/24), (6/24), (7/24), (9/24), (10/14), (11/24), (12/24), **R. Fischer:** Ivan Schurmann – známy, neznámy (2/35), **A. Paulinyová:** Z galérie majstrov známkového grafiky – Igor Rumanský (3/24), **R. Fischer:** Zapomenuté vzpomínky – k portrétu Josefa Lieslera (4/33), **pem:** Koloman Sokol – maliar, grafik a ilustrátor (6/32), **A. Paulinyová:** Jozef Baláž – nestor slovenskej známkového

tvorby (8/24), **pem:** Ludovít Fulla – maliar, grafik, scénický výtvarník a ilustrátor (8/32), **R. Fischer:** Bedřich Housa – tretí nestor ryctevy (10/34), **R. Fischer:** Miloš Ondráček – 70 (12/34).

■ **PRÍLEŽITOSTNÉ PEČIATKY / pem •** december 2005 (1/13), február 2006 (3/5), marec 2006 (4/15), marec - apríl 2006 (5/10), apríl - máj 2006 (6/8), jún 2006 (7/5), jún - júl 2006 (8/5), august - september 2006 (9/9), august - september 2006 (10/9), september - október 2006 (11/9), október - november 2006 (12/9).

■ **NEÚRADNÉ PRÍTLAČE • vg:** 7. mestská filatelisticko-filokartistická výstava Košice (6/30).

■ **FILATELISTICKÉ VÝROČIA, VÝSTAVY • J. Rančák:** Popradfília 2006 – Prípravy finišujú (1/31), Ešte raz výstava Poľsko – Slovensko (1/35), **red.:** Popradfília 2006 – 42 nových exponátov (2/26), **J. Maniaček:** Národná filatelistická výstava NITRA 2006 (3/35), **MO + KÝ:** Medzinárodná výstava Na večnú slávu synom Francúzska v Trenčíne (9/18), **Ký:** Výstava Slovenské modré barety v službe mieru (9/25), **L. Lichvár:** Výmena výstav medzi poštovými múzeami v Banskej Bystrici a v Prahe v roku 2006 (10/16), **Ký:** Výstava Slovenské modré barety v službe mieru (11/16), **Viliam Gaál:** Spomienková filatelistická výstava v Košiciach (12/12), **V. Jankovič:** More známok a filatelia pre ľudí (Svetová filatelistická výstava España 06) (12/26), **O. Pistzon:** Hunfília 06 (12/37).

■ **MALÁ ŠKOLA NUMIZMATIKY / E. Minarovičová •** Úvodom trochu histórie (1/11), História pokračuje (2/12), Ako a z čoho sa razili staroveké mince (3/10), O prvých minciach razených na našom území (4/7), História rímskeho mincovníctva – obdobie Rímskej republiky (5/11), Rímske mincovníctvo – obdobie rímskeho cisárstva (6/10), Rímske mincovníctvo – obdobie cisárstva (II) (7/9), Ešte o rímskych minciach (8/10), Byzantské mincovníctvo – história a vývoj platidiel (9/10), Vývoj byzantského mincovníctva – pokračovanie (10/10), Ešte o byzantskom mincovníctve – ikonografia na minciach (11/12), História a platidlá Veľkomoravskej ríše (12/10).

■ **NUMIZMATIKA • V. Bušša:** Slovenské bankovky a mince v rokoch 1993 – 2005 (1/28), **V. Bušša:** Slovenské bankovky a mince v rokoch 1993 – 2005 (2) (2/28), **E. Minarovičová:** Smutné spomienky na hlad a biedu po I. svetovej vojne na numizmatických pamiatkach (6/28), **pn:** Nové bankovky Azerbajdžanu (8/28), SNS – pobočka Bratislava: Plán prednášok na 2. polrok 2006 (8/5), Nové bankovky Turkménska (9/31), SNS – pobočka Bratislava: Plán prednášok na 1. polrok 2007 (12/37).

■ **NOVÉ MINCE A MEDAILY • pem:** Slovenské mince

2005 (1/8), Nová pamätná zlatá minca 350. výrocie koru-
novácie Leopolda I. (1/9), Bratislavský mier – 200. výro-
cie uzavretia (2/6), Ochrana prírody a krajiny Národný
park Muránska planina (5/5), Slovenské mince 2005
(Slovensko a Rakúsko) a 2006 (ZOH Turín) (5/6), Slo-
venské obehové mince 2006 – Bratislavské zberateľské
dni 2006 (7/5), Slovenské obehové mince 2006 – Regi-
óny Slovenska (9/7), Karol Kuzmány – 200. výrocie nar-
odenia (11/5), **red.:** Nová pamätná zlatá minca (12/37).

■ **MALÉ OKIENKO TELEKARTISTU / M. Jobek** – Čo
nového pribudlo do našich zbierok slovenských verejných
TK, Slovaciká na TK SAE, Mince krajín menovej únie na
gréckych TK (1/14-15), Star Wars alebo prevkapanie
z Orange I (2/10), Star Wars alebo prevkapanie z Orange
II (3/14), Star Wars alebo prevkapanie z Orange III
(4/12), Star Wars alebo prevkapanie z Orange IV, Slova-
cikum aj bohemicum na TK protinožcov, Staršie francúz-
ske puzzle Lilla Pause (5/14-15), Nové slovenské TK, Aj
takáto môže byť TK, Slovaciká na TK Chorvátska, Slo-
vensko hľadá SuperStar aj na dobíjajúcich kupónoch (6/14-
15), Zaujímavosť z Číny na TK, Fauna Ibérica – 10 rokov
španielskej série TK (7/13), MOT 100 a pripomenutie si
jeho jubilea, Katalóg III. Bratislavských zberateľských dní,
Meteor Nachrichten, prezentácia slovenských kupónov,
Zaujímavosť z Číny na TK II, MS vo futbale 2006, zaují-
mavá súvislosť (8/14-15), UNITED MOBILE nová služba
aj pre zákazníkov zo SR, Niektoré podoby leta aj na TK
(9/14-15), Nové slovenské TK, Andy Warhol – slovacikum
na nemeckej TK, Miss pomocou TK? (10/12-13), P. Ver-
don: Geológia na TK I (11/14), Geológia na TK II (12/13).

■ **FILOKARTIA • A. Urminský:** R. Promberger, vydava-
teľ pohľadníc (1/34), **A. Urminský:** Pohľadnice signova-
né MFK (3/28), **J. Maniaček st.:** Osudy pomníkov Šte-
fánika na Slovensku (5/24), **A. Urminský:** Zbierajme
s úsmevom (6/22), **A. Urminský:** Stavby architekta
Emila Belluša na pohľadniciach (1) – Bratislava (8/34),
Stavby architekta Emila Belluša na pohľadniciach (2) –
Piešťany (9/34), Stavby architekta Emila Belluša na
pohľadniciach (3) – Piešťany (10/30), Stavby architekta
Emila Belluša na pohľadniciach (4) – Trnava (11/11).

■ **FILUMENIA • V. Gajdoš:** Filumenistika na Slovensku
(7/19), V. Gajdoš: 100. výrocie vzniku zápalkárne v Ban-
skej Bystrici (11/36).

■ **LITERATÚRA, RECENZIE • pem:** Július Cmorej:
Bratislava, svedectvo historických pohľadníc (2/31), **A.
Urminský:** Pohľadnice – historie lístkov, ktoré zmenšili
svät (3/31), **M. Bachratý:** Dr. Walter Rauch: Slovenské
vojenstvo v rokoch 1938-1945 (5/31), **J. Franc:** Katalóg
známok a celín Slovensko (ERVO), netto katalógy Zbe-
ratel (7/34), **I. Madľuška:** MOTNÉ kúpele Vyhne (9/36).

■ **HLASY A OHLASY, MÁTE SLOVO • M. Takáč:** Albu-
my alebo zásobníky (2/27), **red.:** O známke Pof. 313
Otvorenie slovenského snemu (3/27), **J. M.:** K príspevku
o Vojenskej horolezeckej expedície na Annapurnu
(4/23), **J. Máj:** Konečne známka z nášho regiónu
(Šomoška) (6/34), **red.:** Ad: Stavby Emila Belluša na
pohľadniciach (9/30), **J. Jankovič:** Poznámka k článku
Osudy pomníkov M. R. Štefánika (9/30), **A. Szalo:** Machu-
lová filatelistická koláž (11/17), **J. Cmorej:** Ad: Stavby
Emila Belluša na pohľadniciach v Bratislave, **red.:** Ešte
k príspevku Osudy pomníkov M. R. Štefánika (11/21),

■ **MLÁDEŽNÍCKA FILATELIA • J. Maniaček st.:** Kon-
gres a olympiáda mladých filatelistov v Nitre (9/23).

■ **SPOLOČENSKÁ KRONIKA • J. Korený:** Jubilant Ivo
Veliký (2/34), **V. Kučera:** Za Štefanom Plškom (3/23),
M. Bachratý: Zomrel L. Kovačič (3/37), **KF Malacky:** Za
Ing. Maximiliánom Freedom (5/29), Zomrel Edgar Vys-
loužil (5/29), **red.:** Životné jubileum PhDr. Eleny Minaro-
vičovej (6/35), **M. Bachratý:** Andrej Kvas (1926 – 2006),
KF 54-32: Ing. Vendelín Sabol už nie je medzi nami
(8/31), **red.:** Zomrel Igor Rumanský (9/17), **V. Kučera:**
Dr. Severín Zrubec – vzácné životné jubileum (11/34), **V.
Kučera a KF Martin:** Na rozlúčku s Eugenom Farbakym
(11/35), **J. Korený:** Za Ladislavom Hanzenom (11/35).

■ **STÁLE RUBRIKY: Úvodník, Inercia, Klubové
stretnutia, Regionálne podujatia, Súťaž o Kvet zbe-
ratela, Čo píšú iní** (anotácie z časopisov Filatelie
a Merkur revue a spravodajcov odborných komisií za-
sialaných redakcii) - vo všetkých číslach 1 až 12.

■ **PONUKA FIRMY ZBERATEL** • vo všetkých číslach 1 až 12.

■ **ZBERATELSKÉ STATE • A. Urminský:** Problematika
tvorby exponátov otvorenej triedy vo filatelii (č. 17 – prí-
loha v č. 1), **J. Piša:** Priesvitka a perfin – dva druhy
ochrany poštovej známky (č. 18 – príloha v č. 3), **V.
Kučera:** O prvom slovenskom aerograme (č. 19 – prílo-
ha v č. 5), **Z. Raduška:** Na počiatku bol vraj makak,
alebo história a súčasnosť Gibraltáru (č. 20 – príloha v č.
7), **D. Evinic:** Balíková pošta medzi SR a ČR od roku
1993 (č. 21 – príloha v č. 9), **R. Fischer:** Czeslaw Slania
– dve tváre rytcova života (č. 22 – príloha v č. 11).

■ **SLOV – OLYMP** Spravodajca slovenskej spoločnosti
olympijskej a športovej filatelie (v č. 2, 4, 6, 8, 10, 12).

■ **Netto katalóg SLOVENSKO 2005**, samostatná prílo-
ha v č. 2.

■ **AUKČNÝ KATALÓG** 18. písomnej aukcie firmy Zbe-
ratel, príloha v č. 10.

JANUÁROVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Zberateľské materiály a pomôcky ponúkané v tejto rubrike možno zakúpiť v predajni ZBERATEĽ alebo ich objednať písomne, e-mailom, prípadne aj telefonicky (➔ pozri informácie na 2.strane) **Novozaradené položky sú zvýraznené.**

ZNÁMKY / HÁRČEKY / BLOKY - rôzne námety ★★

Austrália 1997, Praveká fauna 1659-63	120,-
Austrália 2003, Ryby vo svojom biotope 2209-13	120,-
Austrália 2004, 50. výr. prvej návštevy Alžbety II, 2306	29,-
Austrália 2006, MS vo futbale Nemecko 2006	140,-
Bielorusko 2000, Rys ostrovid WWF, 373-376	35,-
Bielorusko 2005, Svet vtákov-sova	30,-
Bielorusko 2006, Ohrozené vtáky – Číbk chocholátý, séria (1)	29,-
Bielorusko 2006, Vzácne netopiere, séria (3)	50,-
Bielorusko 2006, Vzácne netopiere, H	99,-
Bielorusko 2006, História železníc, séria (2)	60,-
Bielorusko 2006, História železníc, H	240,-



Bosna a Hercegovina, MS vo futbale Nemecko 2006 95,-



Čad 2004, Mačky domáce, BI (9)	65,-
Čad 2004, Štekajúci maznáčikovia PL (9)	65,-
Čad 2004, Nočné motýle PL (9)	65,-
Čína 1995, Kvetý, 2600-03	25,-
Čína 1995, Zimná príroda, 2589-90	10,-
Čína 1995, Koala a Panda veľká, 2630-31	36,-
Čína 1995, Hist. predmety z Tibetu, 2632-35	25,-
Čína 1995, 20. výr. diplomatických vzťahov s Thajskom, (Slony v rieke), 2616-17	20,-
Dominikánska rep., LOH Melbourne, 560-67, 3,40 €	30,-
Dominikánska rep., LOH Melbourne	

- olympijskí víťazi I, 585-92, 3,40 €	30,-
Dominikánska rep., LOH Melbourne	
olymp. víťazi II, 660-67, 3,40 €	30,-
Fiji 2000, Chránené chrobáky, 912-915	120,-
Fiji 2002, Sladkovodné ryby, 1002-1005	120,-
Filipíny 2004, Sovy, WWF (4)	95,-
Kazachstan 1998, čierny bocian, plameniák	
brodivé vtáky, 226-28	86,-
Kazachstan 1998, Mačka divá, rys, snežný leopard, 229-31	86,-
Kokosové ostrovy 1981, 100. výr. úmrtia Ch. Darwina a 150. r. teórie o vzniku atola, 78-80+BI 1	90,-
Kongo 2002, Vodné vtáctvo, PL (9)+2H	99,-
Kongo 2002, Praveké jaštery, PL (9)+2H	99,-
Kongo 2002, Život za polárnym kruhom-tučniaci, PL (9)+2H	99,-
Kongo 2004, Lokomotívy, vlaky, BI (9)	65,-
Kongo 2004, Motýle, BI (9)	65,-
Kongo 2002, Motýle, PL (9) + 2 H	99,-
Kongo 2002, Huby, PL (9) + 2H	99,-
Kongo 2004, Orchidey, PL (9)	65,-
Kongo 2004, Rôzne druhy vtákov, PL (9)	65,-
Kongo 2004, Oslava lietadiel Concorde, PL (9)	65,-
Malta 1981, Vtáky, 624-627	65,-
Moldávia 2005, Hady, jašterice, korytnačky, 4+H	120,-
Niue 2001, Ostrovný krab (Birgus latro), 962-965	120,-
Norfolk Isl. 1983, Huby, 302-305	95,-
NSR-Berlin 1973, Fauna-oravé vtáky, 442-445	99,-
NSR 1968, Fauna-zriedkavé zvieratá, 549-552	45,-
Paraguay 1970, Krížová cesta, 2017-23, bez leteckých	15,-
Paraguay 1970, Umenie - kytice, (Renoir, Monet...), 2092-98	15,-
Paraguay 1970, Umenie - A. Dürer, 2117-23 bez leteckých	15,-
Paraguay 1971, Umenie - lovecké motívy, (Velazquez, Brun, Vernet), 2185-94	35,-
Paraguay 1972, Umenie - múzeum Asunción, 2325-34	35,-
Paraguay 1972, Fauna, 2385-91, bez leteckých	15,-
Paraguay 1973, Motýle, 2794-2801	40,-
Paraguay 1975, Umenie (Velazquez, Watteau, Rembrandt...), 2646-53	40,-
Paraguay 1975, Fauna, 2664-71	30,-
Paraguay 1976, Mačky, 2765-72	30,-
Polsko 1989, Apollo 11, 3206A - háreček	45,-
Polsko 1991, Motýle (Aporia crataeci), BI 115, hologram, 3,00 €	35,-
Polsko 2006, ZOH Turín 2006, zn+k	40,-
Polsko 2006, Svetová výstava psov, 5-páska	115,-
Seychelles 1956, Pamätník padlým hrdinom	30,-
St. Tome E Principe 1980, 10. výročie výstupu na mesiac, 650, (BI 45), 15 €	180,-
Thajsko 2003, 10. výročie diplomatických vzťahov s Juhoafrickou rep. (Slony) (2)	20,-
Tuvalu 1994, 25. výr. výstupu na mesiac, 701-704	120,-
Ukrajina 2006, Chránené prírodné parky, H	70,-
Ukrajina 2006, Historické lokomotívy, séria (4)	60,-
Upperyafa 1967, LOH Mexico '68, BI 1, 5,50 €	50,-

JANUÁROVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Vatikán 1971, Štyria evanjelisti – letecké, 590-93	60,-
Vatikán 1974, Kresby s námetom Biblia , 635-39	20,-
Vatikán 1976, Obrazy od Raffaella, 683-88	25,-
Vatikán 1980, Sv. Benedetto – patrón Európy, 259-63	40,-
Vatikán 1981, Zahranicné cesty Jána Pavla II, 792-802	100,-



Yemen 1970, MS vo futbale Mexico'70, BI 191	50,-
Yemen 1970, Plyšové hračky, psy 3-rozm., 1040-45	60,-
Zaire 1983, Národný park-Garamba, 1079-83	95,-
Zimbabwe 1981, Deň stromu, 255-258, 3,60 €	40,-
ZSSR 1978, Medzinárodné lety do vesmíru, 4704-06	45,-
ZSSR 1982, Rôzne vtáky, 5181-86	20,-



ZSSR 1987, Umenie (Tizian, Dürer, Rubens...), 5717-21	80,-
---	------



Britské antarktické územie 1983, Polárna fauna, 98-103	135,-
Falkland isl. 1980, Morské cicavce, 295-300	120,-
Falkland isl. 1981, Farmárske zvieratá, 316-319	99,-
Kokosové ostr. 1980, 25r. pod austr. správou, 56-60	45,-
Kokosové ostr. 1981, Lietadlá, 68-72	55,-
Kongo 2002, Papagáje, PL(9) + 2H	99,-
Kongo 2002, Sovy, PL + 2H	99,-
Kuba 1991, Japonské umenie, 3509-14	120,-
Paraguay 1971, Japonské umenie, 2199-2205 nekompl.	25,-
Paraguay 1975, Michelangelo, 2679-86	45,-
Umm-Al-Quiwain 1972, Kľaňanie troch kráľov, H	50,-
USA 1997, Blahoprajné – Labutí pár vytvára srdce, 2803-04	44,-
USA 1992, Štátny znak, 2319-21	48,-

Kružkový zakladač s kazetou na albumové listy A 4 v euroobale

Albumové listy so známkami sú uložené prehľadne a bezpečne.

Povrch je z hnedej plastickej fólie

Kružkový zakladač	285 Sk
Kazeta	295 Sk
Cena za komplet	550 Sk
Názov krajiny (samolepka)	25 Sk



Katalógy použité

Michel č. 2 Karibské ostrovy 1995	690,-
Michel č. 5 Ázia 1994 (2 zv. A-Z)	760,-
Michel č. 8 Južná a juhových. Ázia	1300,-
Michel CEPT 2003	420,-
Michel - Nemecko 1999/2000 (F)	250,-
Michel - Súkromné celiny 1987	300,-

Monografie čs. známok

č. 2 Legionárske 1919 a Hosp. a veda 1923	320,-
č. 3 Výplatné známky 1923-1939	250,-
č. 4 Letecké, novinové, doplatné 1918-1939	230,-
č. 5 SO 1920	350,-
č. 13+14 České pošt. pečiatky od najst. dôb do r. 1918	180,-
č. 16 I.+II. Československé poštové pečiatky poprevratové razítka 1918-1920	150,-
Ocelotisk z plochých desek – poštovní známky a aršíky, I. diel s čiernotlačou (20 Kčs letecká L 36 – kúpele Sliač, katalóg 500 Kč)	650,-

JANUÁROVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

ZNÁMKY / HÁRČEKY / BLOKY - rôzne námety

Benin 2003, Sladkovodné ryby, BI (6) + H	33,-	Paraguay 1978, Vojenské rovnošaty, (9)	29,-
Benin 2003, Svet dinosaurov, PL (6) + H	35,-	Paraguay 1979, Vývoj letectva, (9)	29,-
Kongo 2005, Kolibrík, BI (6) + H	33,-	Paraguay 1979, Formuly 1, (9)	29,-
Kongo 2005, Rôzne vtáky BI (6) + 2H	38,-	Paraguay 1979, 100 r. elektrifikácie železníc vývoj el. lokomotív, (9)	29,-
Kongo 2005, Kačky a divé mačky BI (6) + 2H	38,-	Paraguay 1979, Obrazy A. Dürera, Rok dieťaťa (9)	29,-
Kongo 2005, Tukan BI (4) + H	25,-	Paraguay 1980, Vojenské lietadlá, 75. výročie OAC, Zeppelin (9)	29,-
Kongo 2005, Svet podľa J. Verna BI (5)	30,-	Paraguay 1981, letecké, vianoce, obrazy Madony s dieťaťom (3)	22,-
Kórea 2005, Impresionisti PL (5)	30,-	Paraguay 1983, letecké, 25. výročie IMO, 490. výročie objavenia Ameriky (3)	18,-
Kórea 1976, Lokomotívy, PL (7+K)	21,-	Paraguay 1986, letecké, filat. výstava, AMERIPEX '86 (3)	22,-
Kórea 1976, Telekomunikačná história, PL (7+K)	15,-	Paraguay 1986, Parné lokomotívy (3)	12,-
Kórea 1978, MS vo futbale Argentína, PL(4)+H	22,-	Paraguay 1986, 150 rokov nemeckých dráh (3)	12,-
Kórea 1978, História MS vo futbale 1930-1978, PL(12)+H	46,-	Paraguay 1987, 500 rokov objavenia Ameriky-II. (5)	22,-
Kórea 1978, Námorné lode, PL(5+K)	18,-	Paraguay 1987, Závody automobilov I., (5)	22,-
Kórea 1978, Poštová história, PL (8)	15,-	Paraguay 1987, Závody automobilov II, (5)	22,-
Kórea 1978, Letecká doprava, PL (8)+H	35,-		
Kórea 1979, Včela medonosná, H (3)	10,-		
Kórea 1979, Ruže, PL(6)	18,-		
Kórea 1979, MS v stolnom tenise, PL(6)	18,-		
Kórea 1979, „Zeppelin“, PL (3)+H	25,-		
Kórea 1979, ZOH Lake Placid, 2H	20,-		
Kórea 1980, MS vo futbale 1978-82, PL(4)+H	22,-		
Kórea 1980, 50 r. preletu Zeppelinu cez Sev. pól, PL(4)+H	35,-		
Kórea 1980, Svetový deň červeného kríža, PL (8)	15,-		
Kórea 1981, MS vo futbale Špania '82, PL(6)+H	28,-		
Kórea 1981, Rozprávky a povesti ôznych národov, PL (8)	15,-		
Kórea 1982, Futbal MS Špania '82, PL(4)+H	25,-		
Kórea 1982, Narodenie následníka trónu princa Williama, PL (4)+H	15,-		
Kórea 1983, ZOH Sarajevo, H(3)	18,-		
Kórea 1989, ZOH Sapporo – Innsbruck, (9+k)	25,-		
Kórea 2004, Hus WWF, (4)	18,-		
Kórea 2004, Hus WWF, (4x 4 bloky)	80,-		
Kuba 1995, Vtáctvo na ostr. „Cayo Coco“ (6)	18,-		
Kuba 2003, Kubánsky krokodíl WWF, (4)	14,-		
Kuba 2003, Ostrovné vtáky, (4)	15,-		
Kuba 2003, Polárna fauna, Expo Bangkok 2003, (5+H)	29,-		
Mauretánia 2003, Ochrana prírody BI (3)	25,-		
Mauretánia 2003, Prírodné rezervácie BI (2)	22,-		
Paraguay 1976, Dobývanie kozmu, družice, Výstup na mesiac, (8)	25,-		
Paraguay 1976, Plachetnice, (8)	25,-		
Paraguay 1976, Domáce zvieratá, (8)	25,-		
Paraguay 1976, 200 r. USA, dobývanie západu, (8)	25,-		
Paraguay 1977, História letectva (8)	25,-		



- Paraguay 1987, 500r. objavenia Ameriky**
– plachetnice, (5) 22,-
Paraguay 1988, LOH Seoul, (5) 22,-
Paraguay 1989, Mačky, (5) 22,-
Paraguay 1989, MS vo futbale Taliansko 1990, (5) 22,-
Paraguay 1989, Rôzna fauna, (5) 22,-



- Paraguay 1989, Jazdci F1 - história (5) 22,-
Paraguay 1990, 150 rokov poštovej známky (5) 22,-
Paraguay 1990, Historické poštové kočiare (5) 22,-
Poľsko 1981, Lovná zver, (6) 18,-
Poľsko 1985, Vlk WWF, (4) 12,-
Poľsko 1986, Historickí. požiarnici, (1) 5,-
R.de Côte D'Ivoire 2003,
Fauna afrických planín BI (6) + H 33,-
Vietnam 1990, Psi, 7+H 42,-
Vietnam 1990, Akvárijové ryby, (6) 18,-
Vietnam 1990, Lode, (6) 18,-
Vietnam 1990, Historické. plachetnice, (6) 18,-
ZSSR 1975, Sojuz a Apollo, H 15,-

JANUÁROVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Katalógy nové

Špecializované netto katalógy ZBERATEĽ – SLOVENSKO

(známky, celiny, FDC, COB, CDV, NL, ZZ, CSO, CM, PT):

Roky 1993-1994	58,-
Roky 1995-1996	68,-
Roky 1997-1998	58,-
Rok 1999	29,-
Roky 2000-2001	58,-
Rok 2002	44,-
Rok 2003	58,-
Rok 2004	38,-
Rok 2005	44,-

Pri kúpe všetkých 9 ks katalógov len za 396,-

Aktualizovaný cenník Zberateľ známok Československo
1945-1992, 12 strán bez vyobrazení 18,-

Aktualizovaný cenník Zberateľ známok Slovensko
1939-1945, 8 strán s vyobrazeniami: www.zberatel.com

Známky základného radu podľa aktualizovaného cenníka
Slovensko 1939-1945 sú v stálej ponuke firmy Zberateľ

Katalóg ERVO SLOVENSKO 1939-1945, 1993-2005 370,-

Novotný: Mince Jozefa I. 1705-1711 a Františka II.-
Rákocziho 1703-1711 195,-

Novotný: Mince Karla VI. 1711-1740, I.vydanie 265,-

Novotný: MINCE MÁRIE TERÉZIE 1740-1780
(II.doplnené vydanie 2001) 235,-

Novotný: Mince Františka Lotrinského (1745-67),
(1766-80) 250,-

Novotný: Mince Jozefa II 1765-1790
a Leopolda II 1790-1792 240,-

Novotný: Mince Františka I. 1792-1835 185,-

Novotný: Mince a korunovačné medaily
Ferdinanda V. (1835-1848), 2006 185,-

Novotný: Mince Františka Jozefa I.(1848-1916)
nové vydanie r. 2006 325,-

Novotný: Mince Leopolda I. (1657-1705) 330,-

Novotný-Moulis: Katalóg mincí ČSR 1918-92,
ČR a SR 1993-2006 325,-

Ponúkame albumové listy, Pofis aj formátu A 4:

- s nápisom SLOVENSKO	á 5,-
- bez nápisu	á 4,-
- so štvorcovou podtlačou (len formát Pofis)	á 4,-

Zásobníky na známky, havidky

Zásobník Lindner, A 4, čierne listy,
16-listový 490,-
30-listový 780,-

Zásobník Schaubek, A4, 16-listový, biele listy,
s logom i bez loga **Slovenskej pošty** 360,-
A4, 8-listový, biele listy, bez loga 180,-

Havidky čierne, šírka 30, 32, 38, 40, 44, 52,
55, 58, 60, 85 mm - balíček 60,-

Havidky čierne na PL:
ležaté, veľkosť 175x116 mm - ks 15,-
stojaté, veľkosť 116x175 mm - ks 15,-

Havidky biele na PL:
ležaté, veľkosť 175x120 mm - ks 15,-
stojaté, veľkosť 120x175 mm - ks 15,-
stojaté, veľkosť 135x185 mm - ks 19,-

Zásobníky na mince

Zásobník 10-listový, možnosť doplnenia
listov (3 alebo 4 otvory) 365,-

Náhradné listy
12-okienkové 55x53 mm - 1 list 30,-
20-okienkové 41x42 mm - 1 list 33,-
30-okienkové 31x35 mm - 1 list 35,-

Zásobníky na FDC (celistvosti)

Do veľkosti 190 x 120 mm. Dosky sú z plastovej fólie,
vatované. Fóliové listy (50 ks) sa plnia zhora
a obsahujú čiernu papierovú vložku.
Farby: zelená, modrá, čierna a červená 390,-

Pinzety a lupy

Pinzeta Prinz-Solingen alebo Lindner (špicatá,
lopatkovitá alebo okrúhla), kus 85,-
Pinzeta Lindner, lopatkovitá zahnutá 155,-
Pinzeta lopatkovitá alebo špicatá, dĺžka 150 mm 260,-
Ďalšie lupy podľa Zberatelya 9, 10/2005
alebo na www.zberatel.com

Filatelistické nálepky

Nálepky firmy LINDNER 1000 ks - balíček á 64,-

Obaly na albumové listy

Formát A 4 (tzv. Euroobal) - 10 ks 15,-

JANUÁROVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Albumové listy Zberateľ SLOVENSKO

	I.časť		II.časť	
	BZ	Z	BZ	Z
Ročník 1993	19,-	75,-	32,-	120,-
Ročník 1994	19,-	75,-	48,-	185,-
Ročník 1995	22,-	75,-	48,-	175,-
Ročník 1996	22,-	75,-	54,-	195,-
Ročník 1997	22,-	75,-	53,-	220,-
Ročník 1998	22,-	75,-	53,-	220,-
Ročník 1999	21,-	75,-	59,-	245,-
Ročník 2000	17,-	65,-	48,-	185,-
Ročník 2001	32,-	95,-	48,-	215,-
Ročník 2002	22,-	75,-	75,-	285,-
Ročník 2003	28,-	85,-	80,-	305,-
Ročník 2004	17,-	65,-	53,-	220,-
Ročník 2005	18,-	68,-	65,-	245,-
Ročník 2006	21,-	69,-	68,-	252,-

I.časť : základné známky a hárčeky,

II.časť : PL, varianty kupónov a známky z hárčekom

Pri objednávaní prosíme vždy uviesť ročník, jeho časť (I. alebo II.) a formát (Pofis alebo A 4) !

Listy ponúkame bez zasklenia (BZ) a zasklené (Z).

Formáty: Pofis a A 4. Ceny sú rovnaké!

Albumové listy SLOVENSKO 1939-1945

základný rad, 17 listov

BZ	135,-	Z	425,-
----	-------	---	-------

Albumové listy PROTEKTORÁT ČECHY A MORAVA 1939-1945

základný rad, 12 listov

BZ	95,-	Z	320,-
----	------	---	-------

Albumové listy ČESKÁ REPUBLIKA

	BZ	Z
Ročník 1998	155,-	485,-
Ročník 1999	185,-	490,-
Ročník 2000	190,-	495,-
Ročník 2001	195,-	525,-
Ročník 2002	185,-	515,-
Ročník 2003	220,-	740,-
Ročník 2004	180,-	550,-
Ročník 2005	185,-	530,-
Ročník 2006	280,-	655,-

Ročník 1988, 1999 len formát Pofis, ročníky 2000 - 2004 formát Pofis aj A 4 (cena rovnaká).

Albumové listy Zberateľ ČESKOSLOVENSKO

Ročník	I.časť		II.časť	
	BZ	Z	BZ	Z
1992 Pofis aj A4	24,-	85,-	46,-	175,-
1991 Pofis aj A4	24,-	85,-	80,-	255,-
1990 Pofis aj A4	34,-	125,-	58,-	205,-

1989 a ↓ len A4	45,-	150,-	45,-	175,-
Ročník 1988	65,-	235,-	90,-	310,-
Ročník 1987	45,-	155,-	120,-	395,-
Ročník 1986	45,-	150,-	105,-	350,-
Ročník 1985	56,-	195,-	80,-	255,-
Ročník 1984	50,-	190,-	95,-	325,-
Ročník 1983	50,-	195,-	85,-	275,-
Ročník 1982	70,-	255,-	85,-	295,-
Ročník 1981	55,-	195,-	85,-	275,-
Ročník 1980	55,-	195,-	80,-	255,-
Ročník 1979	45,-	155,-	95,-	325,-
Ročník 1978	60,-	235,-	75,-	235,-
Ročník 1977	55,-	210,-	195,-	650,-
Ročník 1976	45,-	150,-	60,-	210,-
Ročník 1975	56,-	195,-	190,-	595,-
Ročník 1974	56,-	195,-	182,-	575,-
Ročník 1973	48,-	150,-	105,-	350,-
Ročník 1972	56,-	195,-	65,-	235,-
Ročník 1971	48,-	170,-	75,-	255,-
Ročník 1970	56,-	195,-	110,-	370,-
Ročník 1969	52,-	195,-	75,-	255,-
Ročník 1968	75,-	260,-	110,-	350,-
Ročník 1967	55,-	195,-	50,-	170,-
Ročník 1966	65,-	215,-	48,-	170,-
Ročník 1965	65,-	225,-	-	-
Ročník 1964	48,-	160,-	-	-
Ročník 1963	48,-	160,-	-	-
Ročník 1962	48,-	170,-	-	-
Ročník 1961	56,-	175,-	-	-
Ročník 1960	48,-	165,-	-	-
Ročník 1959	42,-	140,-	-	-
Ročník 1958	40,-	135,-	16,-	50,-
Ročník 1957	40,-	140,-	16,-	50,-
Ročník 1956	32,-	110,-	-	-
Ročník 1955	48,-	170,-	-	-
Ročník 1954	34,-	115,-	-	-
Ročník 1953	48,-	170,-	-	-
Ročník 1952	56,-	190,-	-	-
Ročník 1951	32,-	110,-	-	-
Ročník 1950	32,-	115,-	-	-
Ročník 1949	24,-	80,-	16,-	65,-
Ročník 1948	32,-	110,-	48,-	165,-
Ročník 1947	16,-	55,-	32,-	115,-
Ročník 1946	16,-	55,-	8,-	30,-
Ročník 1945	48,-	180,-	18,-	30,-

JANUÁROVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ



Ukážky z dnešnej ponuky
námetových emisí (str.42) '84

JANUÁROVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ



Ukážky z dnešnej ponuky námetových emisí ★★ (str.40)

